

Prime editionis in porphyrii.

Antij Ad milij Severini Boetij viri clarissimi in Porphyrii phenicis Isagogen a Victori no translataz commentariorum editio prima.

Vematis

anni tempore i aurelie motibus concesseram atqz ibi tunc cu uiolentior auster eiecisset noctis placida atqz exturbasset quiete. recedere libitum est ea que doctissimi uiri ad illuminandas quodammodo acies intellectus densitate caliginantissimas quibusdaz quasi introductorius comentariis ediderunt: ei⁹ vo rei fabius initiu fecit. Qui cum me lectulo recumbentem: z quedam super eisdem rebus cogitantem meditantemqz vidisset: hortatus est: vt qd sepe eram pollicitus: aliqua illi eius rei tradere disciplinam. Loplacitu est igit: qm tuc familiariu salutationes: z domestica negocia cessabat. Interrogat⁹ ergo a me super quibus vellet rebus enodare atqz expedire: tuc fabius. Quoniam inquit tempus ad studia vacat: z hoc ocium in honestuz negocium couerti licet: rogo ut mihi explices id quod Victorinus orator sui teporis ferme doctissimus porphyrium. per Isagogen. i. per introductione in Aristotelis categorias dicitur transulisse. Et primum didascalicis quibusdam me imbue: quib⁹ expositores vel etia comentatores: vt discipulorum animos docilitate quadam affuescant: vtuntur. Tum ego. Sex oino inquam magistri in oi expositione prelibant. Predocent enim que sit cuiuscuqz operis intetio: quod apud illos σὴν πῶς uocat⁹ Que utilitas qd a grecis χρησιμῶν appellatur. Qui ordo qd greci vocant τάξις. Si eius cuius esse opus dicit: germanus propriusqz liber est: qd γένος i du interpretari solet. Que sit eius operis inscriptio: qd ἐπιγράφη greci nomiant. In hoc qd intetione cuiusqz libri insolenter interpretarentur: de inscriptio ne quoqz operis apud quosdam minus callentes besitatum est. Sextum est id dicere ad quam partez philosophie cuiuscunqz libri ducatur intentio: qd greca oratione dicitur εἰς πῶς τοῦ κέρδους φιλοσοφίας ἀπὸ τῆς τῶς. Hec ergo oia in quolibet philosophie libro queri couenit: atqz expediri. Tunc fabi⁹ que eet introductionis intentio interrogauit. Et ego inquam Aristoteles: q factus est introductionis pons: non aliter intelligi potest: nisi ipsas res de quibus disputaturus est: ad intelligentiam preparemus. Videns eni porphyrius qd in rebus oibus essent quedam prima natura: ex quibus oia velut ex aliquo fonte manaret z illa que prima eent: z subsistetia esse: z generis vocabulo nucupari. porro autem nuqz genus vni speciei genus esse posset: sed pluribus. Idlures autem speciei non posse esse multiplices: nisi eas aliqua discretio separet. Si enim nihil sibi dissimiles forent: vna speciei non multiplices viderentur. Illa igitur diuisio z dissimilitudo specierum differetie noie vocat⁹: Omnia vero que aliqua re differunt: fieri aliter non potest: nisi quibusdam propriis solitariisqz naturis i signita sint. Atqz hec hactenus. Videns ergo q ois

oiz disparilitas in gemitu reru picipia secaret. si sbaz atqz accidens: ita vt neqz accis sine substantia: neqz sine accideute substaria esse possit. Accidens qppe sine aliquo substatie fundameto esse no potest Substantia vero ipsa sine superiecto accidente uideri nullo modo potest. Ut enim color sit quod est accidens: in corpore erit: quod est substantia. Porro autem cu corpus. i. substantiam uideris: insignitam eam accite. i. aliquo colore respicies. Itaqz sit: ut neqz substantia preter accidens sit: neqz accidens a substantia relinquantur. Ubi enim substantia fuit: mox accidens cōsecutum est. Speculatus igitur porphyri⁹ in his duabus rebus idest accidente z substantia: genera: species: propria. differentiasqz versari: quod ipsa per se sint genera subiectis: z subiacentibus speciebus: que differentiis z propriis insignite sunt: statuit principaler de genere: specie: differetia: propriisqz tractare. Et quoniam tractatus hic in definitionibus: vt post docebimus proderit. Si quis autem in definitione generali ponat accidens: eum non recte definire manifestus est: quod suo loco tractabitur: statuit pauca de accidentibus prelibare. Ita enim nos prudentissim⁹ doctor instituit: vt tunc in definitionibus quibuslibz plenam scientiam queamus accipere: euz quod proficit dictum sit: z quod non sit vtile: segetur. Hec igitur huius operis intentio est de genere: specie: differentis: propriis accidentibusqz tractare. Hic fabius: Expedisti inquit de intentione. nunc utilitatem explica. Uaria inquam z multiplex in hoc opere commoditas utilitasqz versatur. Primum enim in Aristotelis categorias perquam vberime prodest. Quid autē p sit dicemus: cum de eius libri inscriptione tractabimus. Sed in quibus aliis proficit paucis philosophie ipsius diuisione facta perstringam. Et prius quid sit ipsa philosophia considerandum est. Est enim philosophia amor: z studium z amicitia quodammodo sapientie vero non huius que in artibus quibusdam z in aliqua fabrili scientia notitiaqz versatur: sed illius sapientie: que nullius indigens: viuax mens: z sola rerum primeua ratio est. Est autē hic amor sapientie intelligentis animi ab illa pura sapientia illuminatio z quodammodo ad seipsam retractio: atqz ad uocatio vt videatur studium sapientie eque studiuz diuinitatis z pure mentis illius amicitia. Hec igitur sapientia cuncto equidem animarum generi meritū sue diuinitatis imponit: z ad propriam nature vim puritatemqz reducit. Hinc nascitur speculationū cogitationumqz veritas: z sancta puraqz actuum castimonia. Que res in ipsius philosophie diuisionem sectionemqz conuertitur. Est enim philosophia genus: species vo due vna que rhetorice dicitur: altera que practica. i. speculatiua z actiua. Erunt autē z tot speculatiue philosophie species: quot sunt res in quibus iuste speculatio consideratōis habetur: quotqz actū diuersitates: tot species varietatesqz virtutum. Est igitur theoretices. i. contēplatiue vel speculatiue triplex diuersitas. atqz ipsa pars philosophie in tres species diuiditur. Est enim theoretices pars vna de intellectibilibus. alia de intelligibilibus alia de naturalibus. Tunc iterpellauit fabius: miratusqz est qd hoc noui sermonis esset: quod vnam speculatiue partem intellectibilem nominassem. Illota inquam quoniam latino sermone nuqz dictus reperi: intellectibilia ego met mea verbi compositione vocauit. Est enim intellectibile q vnum atqz idem per se in propria semp

Oia accidens & substantia

De utilitate

Philosophie diuisio

Philosophie diuisio

Theoretices subdiuisio

Intellectibile

Prime editionis In porphiri. i.

diuinitate consistens: nullis vnq̄ sensibus sed sola mēte intellectusq̄ capitur. Que res ad speculationes dei atq̄ ad animi incorporeitatem considerationemq̄ vere philosophie indagacione compōitur. Quas partem greci theologiam nominant. Secunda vō pars est intelligibilis: que primam intellectibilem cogitationem atq̄ intelligentiam comprehendit: que sunt omnium celestium superne diuinitatis operū: et quicquid sublimari globo beatiore animo atq̄ puriore substantia valet: et postremo humanarum animarum: que oīa cum prioris illius intellectibilis substantie fuissent: corporum tactu ab intellectibilibus ad intelligibilia degenerarunt vt non magis ipsa intelligantur: quam intelligant: et intelligentie puritate tunc beatiora sunt: quotiens sese intellectibilibus applicarint. Tertia theoretice species est: que circa corpora atq̄ eorum scientiam cognitionemq̄ versatur: que est physiologia. que naturas corporum passionemq̄ declarat: Secunda vero intelligibilium substantia merito in medio collocata est: quod habeat: et corporum animationem: et quodammodo viuificationem: et intellectibilium considerationem cogitationemq̄: vt dictum est. Practice vero philosophie: quam actiuam superius dici demonstratum est. huius quoq̄ triplex est diuisione. Est enim prima que sui curam gerens cunctis sese erigit exornat augetq̄ virtutibus. Nihil in vita admittens: quo non gaudeat: nihil faciens penitendum. Secunda vero est que reipublice curas suscipiens cunctorum saluti sue prouidentie sollertia et iustitie libra: et fortitudinis stabilitate: et temperantie patientia medetur. Tertia vō que familiaris officium mediocri componens dispositione distribuit. Sunt harum etiam alie subdiuisiones: quas nunc perspicere super sedendus est. Ad hec igitur vt fieri possint et vt superiora intelligi queant: necessarius maxime vberimusq̄ fructus est artis eius quas greci λογικήν nos rationales possumus dicere: quod recta orationis ratione quid verum. quidq̄ decens sit: nullo erroris fluxu diuerticulo fallatur. Quam quidem artem quidam partem philosophie: quidā non partes sed ferramentum et quodammodo supellectiles: iudicant. Qua autem id vtriusq̄ impulsu ratione creditur: alio erit in opere commemorandum. hec autem generis: speciei: differentie: proprii: atq̄ accidentis disputatio in omni nobis philosophie cognitione quasi quandam viam parat. Nam cum quid genus sit doceatur: quid species intelligimus genus esse philosophiam: species vero indubitanter theoreticē et practicem. i. speculatiuam et actiuam: de logica vero vtriusque sit species: eadem hac possumus ratione perpendere. Prodest nobis differentie cognitio ad ipsarum philosophie specierum differentias cognoscendas. Prodest proprii scientia ad cognoscendum quid vnicuique philosophie speciei solitaria natura videatur ac substantie innatum. Prodest accidentis cognitio. quid principaliter in rebus sit cernere: et quid secundo proximo contingentiaq̄ loco conueniat discernere. Ita nobis harum quinque rerum scientia: ramosa quadam et multifida vi in omnes sese philosophie partes infundit. Ad grammaticam vero non minor huius rei usus est: quando per orationem generis: octo vero partes orationis per genera: species: differentias: propriaq̄ metimur. Est vero huius rei perquam rhetorice amica coniunctaq̄ cognitio. Ita enim rhetorice in tribus causarum possumus separare generibus: et

eadem in subiectis constitutiōibus diffecare. Definitio nam quoq̄ que ad logicam pertinet magna atq̄ utilis vberissimaq̄ cognitio est. Quas definitiones: nisi per genera: proprietatesq̄ tractaueris. nullus vnq̄ definitionibus terminus imponetur. Nam si quid definitur: ex quo sit genere primum tibi dicendum est: atq̄ in hoc genus species que consumata sit. Nam cuiuscumque rei generis dixeris: ad quam rem illud dixeris: speciem facis. Ut si quid sit homo definias: dicas hominem esse animal. Igitur quoniam ad hominem aptasti animal: genus esse animal et homines species: a te declaratum est. sed non sufficit sola generis in definitione monstratio. Si enim solus animal hominem esse dixeris: non potius hominem quam bouem asinumq̄ aut equum definitione depiteris. Prodest igitur etiam differentias adhibere: per quas id quod defines a speciebus aliis sciungatur: vt dicas hominem esse animal rationale. Et quoniam sub eadem differentia plures frequenter species inueniuntur: vt sub rationale deus atq̄ homo est: vtilissimus proprietatis usus est vt id dicas: quod sola quam defines species suam propriamq̄ retineat. fit ergo huiusmodi hominis definitio. Homo est animal: id est genus homo vō species rationale quod differentia est. risus capax quod proprium est. Accidentium vō in definitionibus nullus usus est. Prodest ergo in definitionibus harum quinque rerum cognitio: vt nec ea que sunt vtilia pretermittas: nec ea que nihil prestant comoditatis adiungas. In diuisione vō tantum prodest: vt nisi per horum scientiam nulla res recte distribui secariq̄ possit. Nam que generum vel specierum recta distributio diuisione erit: vbi ipsarum per quas diuiditur rerum nulla scientie cognitione dirigimur. Probationum vero veritas in his maxime constituta est: quod per ea que diuidis: id quod diuidis: vel quid illud probas. Nam marcus tullius in Rhetoricorum primo: quoniam diuisionem generum causarumq̄ rite atq̄ ordinate faciebat: eius rei probationem ita esse debere per species generumq̄ disposuit cum ait easdem res aliis superponi: aliis supponi posse: eisdem subiectas et superpositas esse non posse. Nec fere de vtilitate ad tempus dicenda credidimus. Tunc fabius demitros inquit cur inchoanti mihi tam subtilius inuētas exercitatasq̄ res edideris. Sed dic quod: quod nam hoc tuum fuit consilium. Ego inquam tibi quod assuescendus animus auditoris ex mediocri subtilitate imbuendus est: vt cum se se hic primum exercuerit: palestra ingenii quodammodo prius luctatus ea que sequuntur: quasi sine vilo labore conficiat. Sed quid restat dicas licebit et fabius. ordinē igitur restare arbitror: si bene comemini. At que idem. Hic ordo valde in scripturae coniunctus. Si. n. alterutrumque nox abo noueris. ordo tamen est quod omnes post porphyrius ingredietes ad logicam huius primus libelli tractatores fuerunt quod primus hic ad simplicitatem tenuitatis usque progressus: quo procedentibus viandum sit preparat Aristoteles enim quoniam dialectice atq̄ apodictice discipline volebat posteris ordines scientiamq̄ contrahere. vidit apodicticam dialecticamq̄ vni vno syllogismi ordine contineri. Scribit itaq̄ primos res solutorios: quos greci analiticos vocant: qui legendi essent antequam aliquid dialectice vel apodictice artis attingerent. In primis enim resolutorius de syllogismorum ordine complexioneq̄ et figuris tractatur. Et quoniam syllogismus genus est apodictici et dialectici syllogismi: dialecticam vō in topicis suis exercuit apodicticam

apodicticam in secundis resolutiuis ordinavit: horum disciplina: quam ille in monstrandis syllogismis ante collegerat: prius etiam in studiis lectitatur. Itaque primi prius resolutiui quam qui de apodictico syllogismo vel topica que de dialectico syllogismo sunt accipiuntur. Traxit igitur aristoteles dialecticam atque apodicticam scientiam: adunavitque in syllogismorum resolutione disputatione. Sed quoniam syllogismum ex propositionibus constare necesse est. librum peribermias qui inscribitur de propositionibus annotavit. Omnes vero propositiones ex sermonibus aliquid significantibus componuntur. Itaque liber quem de decem predicamentis scripsit: que apud grecos categorie dicuntur. de primis rerum nominibus significantibusque est. vidit enim aristoteles infinitam miscellam esse rerum omnium verborumque disparilitatem. Et ut eorum ordinem reperiret in decem primis sermonibus prima rerum genera significantibus omne quicquid illud vel rerum. vel sermonum poterit esse collegit. Sed aristoteles hactenus. Speculatus autem porphyrus si categorie genera sunt rerum: rerum vero sermonumque diversitas speciebus: differentiis: propriisque insigniretur: videns etiam quod accidentium in categoriis magna vis esset. Omnes enim res aristoteles in duas primum partes dividit. in accidens atque substantiam. et accidens in novem membra dispersit: dicens. aut substantiam esse quancunque illam rem aut si accidens esset: quoniam aut qualitas aut quantitas: aut ad aliquid aut ubi: aut quando: aut iacere aut habere. aut facere esse aut pati. Delibabat igitur nos porphyrus ad horum verissimam cognitionem hoc de generibus: speciebus: differentiis propriis: accidentibusque tractatu. Sic igitur cum ante apodicticam dialecticamque rem syllogistica prelegantur: ante syllogistica in propositionibus primus labor sit: ante propositiones in categoriis pauci desudent: ante categorias in isagogis plurimum laborent: que generibus: speciebus: differentiis: propriis accidentibusque censentur: ordo est de his ipsis rebus pauca prelibare. Recte igitur et filo lineae quodam hic porphyrus liber primus legentibus studiosorum pregestator: et quodammodo initiator occurrit. Quod si in hoc quod dictum est sat est: rem etiam de inscriptione conficimus. Quoniam. et alio melius quam introductionis nomine nuncupetur hic liber. Est namque ad categorias aristotelis introitus: et quedam quasi ianua venientes admittit. Tunc fabius perge queso te et si eius hoc proprium germanumque opus est collige. Hoc inquam indubitatum est. omnibus enim porphyrus libris stilus hic conuenit. Et mos hic porphyrus est: ut in his rebus que sunt obscuris sine: introducenda quedam et pregestanda precurrat ut alio quodam libro de categoriis syllogismis fecit: et de multis item aliis que in philosophia grauius illustriusque versantur. Et hoc apud superiores indubitatum est: quibus nos nolle credere inscitia est. Tunc fabius. Restat inquit ut ad quas partes philosophie ducatur intentio edisseras. Et ego dicam tibi. Quoniam categorie ad propositiones aptantur. syllogismi de propositionibus componuntur: apodicticus vero vel dialecticus syllogismus in logice artis disciplina vertuntur. Constat quoque categorias que ad propositiones syllogismosque pertinent: logice scientie esse conexas. Quare introductio quoque in categorias ad logicam scientiam conuenienter aptabitur. Quoniam ea que predicantur explicui: nunc textus ipsius ratio atque ordo

videatur. Tunc fabius. Priusque explanatio sensus procedat id scire desidero: cur cum posset dicere. cur necessarium sit. preposterato ordine cum sit necessarius dicit. Et ego. Quoniam inquam nullum accidens est quod non substantie fundamento nitatur. Porro autem quicquid ad cuiuslibet superiecti firmitates est: id antequam ipsum esset fuisse necesse est: ut enim in domibus nisi prius fundamenta subicias: nulla est unquam fabrica: sic nisi prius substantie fundamenta sint. nulla unquam accidentia superponentur. oportet enim prius esse aliquid: ut formam qualitatis accipiat. nam necessarium qualitas est. non absurdum igitur prius esse posuit: post etiam necessarium id est post substantiam qualitatis nomen aptavit. Hic fabius. Subtilissime inquit et lucide. sed nunc ordo operis textusque videatur.

Am sit necessarius menanti siue ad aristotelis categorias siue ad definitionis disciplinas nosse: quid genus sit: quidue species: quid differentia: quid proprius: quid accidens: et omnino ea que sunt diuisionis: vel que probationis: quorum utilitas est et magna cognitio: breuiter tibi explicare tentabo. Que apud antiquos quidem alte et magnifice questionum genera proposita sunt: ego simplici sermone cum quadam coniectura in res alias ista explicabo mediocriter.

Tunc ego. Prediximus quidem pauca superius: sed vel his quedam addere: vel hec eadem rursus commemorare absurdum esse non arbitror. Totius autem sensus talis est. Scribens ad menantium de utilitate libri: summatis pauca predixit: quo lubricatio animus auditoris exercitatioque ad hec capienda perueniat. Prodesse autem ad aristotelis categorias dicit: quod cum omnem sermonem significantium varietatem diuersa rerum summa diuideret: et in substantias atque accidens omnes res secaret atque dispergeret: accidens in novem secuit partes: quod superius demonstrauit: et hec genera generalissima nominauit id est $\sigma\epsilon\kappa\iota\omega\tau\alpha$ $\tau\alpha$ quod super ista alia genera inueniri non possunt. Igitur si sunt genera: sine speciebus esse non possunt. Si sub his species supponuntur: differentias non vacabunt. Quod si differentias retinet propriis indigebunt. Accidentis vero nouem predicamenta sunt. Quocirca non absurdum fuit hinc introductio nem in predicamenta componi: ut de generibus: speciebus: differentiis: propriisque tractaret: que in ipsis predicamentis inseparabiliter videntur inserta. Amplius. Quod aristotelica subtilitas prius quam ad predicamentorum ordinem veniretur: de equiuocis uniuocisque tractauit: definit vero equiuoca sic. Equiuoca sunt quorum nomen solum commune est. Secundum vero nomen substantie alia ratio est: ut si qua sunt que nomine tantum communicent: substantia vero dissimulent. Uniuoca vero que sub eodem nomine et sub eadem substantia continentur. Omne igitur genus ad species que sunt sub ipso posite: uniuoce predicari potest. Porro autem quicquid ad quaslibet res predicatur equiuoce: in his sola differentia est: genus vero speciesque conuertitur. Animal enim et homo uniuocum est. Animal enim animalis nomine dicitur. Porro autem homini nomen etiam conuenit animalis: ut dicitur animal. equo ergo nomine animalis homo et ani

Prime editionis In porphyl. i.

mal appellatur. Animalis vero definitio est substantia animata sensibilis. Sed animal genus: homo vero species uniuoce igitur genus et species predicantur equiuoce vero que fuerint: quoniam definitionibus differunt: et eorum quorum definitiones alie sunt: alia est etiam substantia quorum alia substantia est: alia sunt etiam omnino genera: in his iisdem equiuocis constat: quod neque genus neque species possit aptari: ut enim si quis hominem marmoreum et hominem uiuum hominis nomine appellet: idem nomen fecerit substantie differentia uero diffinitioque est dissimilis. Porro autem hominis et statue non genus est: sed statue inanimatum: hominis animatum. Quare constat quoniam nunquam sub eisdem generibus continentur quecumque equiuoce predicantur. Quam uim nisi prius de generibus: speciebus: propriis et differentiis noticiam scientiamque ceperis: nullo unquam tempore discernis. Idem aristoteles ait. quod sint prime substantie: quod secunde: et primas substantias dicit esse indiuiduorum corporum et singulorum: ut est cicero aut plato aut socrates. Secundas uero substantias species appellauit: ut est homo uel genera in quibus ipse species continentur. ut est animal. Nec igitur nisi prelibata generis specieque cognitione sciri non possunt. Idem ait substantiam ab alia substantia: in eo quod substantia sit nulla differentia disgregari. Idem substantie proprietates requirit: ut quasi impresso aliquo signo sic proprietate nota: facilius quod substantia sit: inuenire atque expe dire possimus. Atque hoc idem in accidentibus fecit. Nam et qualitatis et quantitatis et ad aliquid relationis proprietatem collegit. et idem magna apud Aristotelem cura diligentiaque conspicitur. Uides ne ut sese quinq; harum rerum uis in categorias interseparat: et predicamentorum uirtutibus inseparabiliter colliget. Non mendax igitur porphyrius de hac quinq; harum rerum nobis in categorias utilitate promissit. Definitionis uero disciplinam superius diximus preter genera: species: differentias: et propria non posse tractari. Sed quoniam sunt quedam genera que genus habere non possunt: ut est substantia: et alia que aristoteles in predicamentis constituit. dicat quis ad hec horum cognitionem nihil omnino prodesse: quod non sit in his a genere trahenda definitio in quibus genus inueniri non possit. quod si qua res genus non haberet: species non esset. Nec ita posito ad generalissimorum generum definitionem nihil genera et species utilitatis habent. Ridicula mehercule atque absurda propositio est. Preter scientiam enim generum specierumque magis genera illa generalissima cognoscere qui potis est: cum hec sola generum specierumque cognitio si amissa sit: nihil de generibus speciebusque cognoscatur. In illis igitur in quibus genus aliud superius inueniri non potest nullus unquam terminus definitionis aptabitur. et in ipsa definitione genera specieque cessabunt et sole differentie propriaque illius terminum definitionis informant. Cum enim id quod dicitur ab aliis rebus omnibus adiunctis differentis segregaueris: et propriis impressis forma eius figuramque monstraueris: genus quod inuenire non poteris: perquirere non labores. Sed in his species et genera non requiruntur: in quibus quod ipsa generalissima sint genera: genus inueniri non queat. Porro autem in his quorum genus est aliquid nisi a genere definitio ducatur: finis eius definitionis uitio-

sa conclusione colligitur. Accidens uero ad definitiones nihil prodesse non dubium est. Definitio enim substantiam informare desiderat. Accidens uero substantiam non designat. Accidens igitur in definitione nihil prodest. Est itaque necessaria generis speciei que cognitio: ut si generalissima non sunt que quisque definturus est: a genere definitionem trahat. Sin uero generalissima sint: genus querere: quod inuenire non potest: non laboret. eque enim uitiosum est uel in generalissimis genera querere: uel in subalternis generibus a generibus definitionem ducere superfedere. Differentie uero et propria uel si magis genera sunt: uel si subalterna: maximam retinet utilitatem. et quoniam ad definitiones que pertinent quedam dicta sunt: pauca etiam de his ipsis rationabilius subtiliusque colligemus. Sit genus animal. sit species homo sit differentia rationale uel mortale. sit proprium risibile. Accidens uero quoniam ad definitiones incommo dum est pretermittamus. Quisquis ergo speciem definit: ita genere ab aliis eaque generibus separat ut si quis dicat quid est homo: animal dicat eum. Dicentes enim animal separauit hominem ab omnibus generibus quecumque alia non sunt. Si quis uero differentiam dicat: et eam ad speciem accommodat. res sub eisdem generibus per differentias disgregauit. Nam cum dicitur hominem esse animal rationale: cum etiam et bos et equus species animalis sint: additum tamen rationale huiusmodi: ab alijs sub eodem genere speciebus hominis speciem segregauit atque distinxit. Propria uero cum dederis: res que sunt sub eisdem differentiis segregabis. Nam cum dixeris binnibile uel risibile. Illud est equi proprium: illud hominis. Et cum equus cum boue atque cane sub eadem differentia sit quod irrationabilia sunt omnia: adiectum binnibile a ceteris equum sub eadem differentia speciebus diuidit. homo uero et deus sub eadem differentia: id est rationali: quod utriusque rationales sunt: quantum homo et deus adiuncta mortali differentia separentur: proprio tamen risibili quod solus habet homo: naturali substantiaque disungitur: quod in alijs rebus in quibus nulla species talis differentia separat: melius cognosci potest. Nam cum sub eadem differentia sint irrationabilia: equus: bos: canis. Nec est ulla alia que eos separet differentia substantialis: possunt enim accidentis differentie esse: que eos separent quales sunt formarum. additum proprium binnibile: equum ab alijs sub eadem differentia speciebus proprietatis ipsius separatione disungit. Repetendus est igitur a primordio: quod genera in definitionibus ab alijs generibus aliquid separent: differentie ab ipsis speciebus que sub eisdem generibus posite sunt. Propria a speciebus: que sub eisdem differentiis supponuntur. Sed quoniam plene de definitione tractatum est: probationis uel diuisionis uim subtilitatemque tractemus. Sed omnis diuisio duplex est: aut cum totum corpus in diuersa disungis: aut cum genera per species distribuis. Si quis igitur harum quinq; rerum minus solers. diuisiones rerum facere uoluerit: non est dubium quin eas per inscientiam sepe a speciebus in genera soluat. quod est factum fedissimum: quod hermogore in prima rhetoricorum disputatio uisum uenit. In tales enim erroris nebulas incidit: ut duo genera sub equalis generis parte supponeret. Quod si diuisionis uim ueritatemque uidisset: et disciplinam generum specierumque propriorum et differentiarum suscepisset: nunquam tam

Prime editionis in porphy. li. i.

3

quod tam infulse diuisionis errore tam uicacissime a Marco Tullio culparetur. In probationibus uero tantus est huius operis fructus: ut preter hoc nullius unquam rei possit prouenire probatio. Quid enim monstrare digne queas: cuius differentias nescias: id ipsum quod le sit scire non possis. Quid autem digne exqueris: cuius si genus nescias: ex quo id ipsum fonte manet ignores. Vel quid in probationibus ratione possis ostendere: cuius speciem si nescias: id ipsum de quo aliquid probare vis, quid sit non possis agnoscere. Quid si propria pretermittas: nullas unquam res uales bis proprie termino probationis includere. At uero si non uim accidentium naturamque perspicias: cum cuiusque substantiam tractes: inane accidentis nomen eque in definitionibus probationibusque miscebis. Ita his rebus cognitis: integra stabilisque diuisio et definitio permanebit. Incognitis debilis lababit et trunca probatio. Hec se igitur Porphyrius (non. n. Victorinus) breuiter molliterque promittit exponere. Nec enim uice introductionis fungeretur: si ea nobis a primordio fundaret: ad que nobis hec tam clara introductio preparatur. Seruat igitur introductionis modum doctissima parcitas disputandi, ut ingredientium uiam ad obscurissimas rerum caligines aliquo quasi doctrine sue lumine temperaret. Dicit enim apud antiquos alta et magnifica questione diserta, que ipse nunc parce breuiterque composuit. Quid autem de his a primis philosophis disertum sit: breuiter ipse tangit et preterit. Tum Fabius Quid illud inquit est. Et ego. Hoc inquam quod ait se omnino pretermittere genera ipsa et species: utrum uere subsistant: an intellectu solo et mente teneantur: an corporalia ista sint an incorporea. Et utrum separata an in ipsis sensibilibus iuncta. De his sese quoniam esset disputatio: tacere promittit. Nos autem adhibito moderatioris freno: mediocriter unumquodque tangamus. Eorum ergo que se transire et pretermittere pollicetur: prima est questio, utrum genera ipsa et species uere sint an in solis intellectibus nuda inaniaque fingantur. Que questio huiusmodi est: Quoniam hominum multis formis est animus per sensum qualitatem res sensibus subiectas intelligit: et ex his quadam speculatione concepta: uiam sibi ad incorporea intelligenda preuenit. Ut cum singulos homines uideas eos quoque me uidisse cognoscam: et quia homines sunt: me intellexisse profitear. Hinc igitur ducta intelligentia: uelut iam sensibilibus cognitione roborata sublimiori sese intellectu considerationis extollit: et iam speciem ipsam hominis que sub animali est posita: et singulos homines continet suspicatur: et illud incorporeum intelligit cuius ante particulas corporales in singulis hominibus sciendis et intelligendis assumpserat. Nam hominem quidem illum specialem: qui nos omnes intra sui nominis ambitum coeret non est dicere corporale. quippe quem sola mente intelligentiaque concipimus: Hinc ergo animus non solum per sensibilia res incorporeales intelligendi est artifex: sed et fingendi sibi atque et mentendi. Inde enim ex forma eque uel hominis falsas centaurorum speciem sibi ipsa intelligentia comparauit. Hinc igitur mentis considerationes que a rerum sensu ad intelligentiam profecte: uel intelliguntur uel arte finguntur fantasias greci dicunt: a nobis uisa poterunt notari. Ita ergo nunc de generibus: speciebus: et ceteris querunt utrum hec uere subsistantia et quodammodo essentia constantiaque intelligantur: ut a corporibus singu-

lis uere atque integre ductam hominis speciem intelligamus: an certe quadam animi imaginatione fingantur: ut ille horatij uersus est. Humano capiti ceruicem pictor equinam iungere si uelit, quod neque est neque esse poterit: sed sola falsa mentis consideratione pingitur. Illius acute subtilis inquisitio: atque ad rem maxime profutura. Scienda enim sunt utrum uere sint: necesse de his disputationem considerationemque si non sint. Sed si rerum ueritatem atque integritatem perpendas: non est dubium quin uere sint. Nam cum res omnes que uere sunt: sine his quinque esse non possint, has ipsas quinque res uere intellectas esse non dubites. Sunt autem in rebus omnibus conglutinate et quodammodo coniuncte atque compacte. Cur enim Aristoteles de primis decem sermonibus generum rerum significantibus disputaret: uel eorum differentias proprias colligeret: et principaliter de accidentibus differeret: nisi hec in rebus intimata et quodammodo adunata uidisset. Quod si ita est non est dubium quin uere sint, et certa animi consideratione teneantur: quod ipsius quoque Porphyrii probatur assensu, nam quasi iam probato et scito quod ita uere subsistant: aliam quoniam inferre non dubitat cum dicit an corporalia ista sint an incorporea. Que nimis esse frivola atque absurda quod utrumque essent corporalia: nisi prius esse constaret. Hec quoque non mediocriter utilis inquisitio ita resoluit. Incorporea esse que ipsa quidem nullis sensibus capiuntur animi tantum qualia sunt consideratione clarescunt. Illa que incorporeorum prima natura est: potest res incorporea parens esse quodammodo corporee. Corporea uero incorporeis preesse non poterunt. Quod quoniam suba generum est corporale uero et incorporeale species sube: corporeale non generum esse hec res declarat: quod substantie id est generi in corporeale supponitur. Quod si corporale esset genus: nunquam sub eo species incorporea poneretur. Aduerte igitur uehementissime: quam nunquam quicquam a te animaduersum fuit: genus ipsum quoniam species habet: species uero differentijs disiungantur, et proprietatibus informantur: quoniam quedam species reperiuntur que in contraria sub generis diuisione contrarias obtinent uices: ut sub animali mortale atque immortale: et hec quoque contraria. Queritur animal solitario intellectu neque rationale neque irrationale sit: unde hec differentie in speciebus nate sint: que in genere ante non fuerant. Quod si genus, id est animal utrasque res in se habet: ut et rationale et irrationale sit: et in uno eodemque duo contraria eueniunt: quod est impossibile. Attingam igitur breuiter quoniam: et dicam quod non generum utrumque sit, id est rationale uel irrationale uel quicquid aliud inter se species proprietates diuidunt sed uel sua et potestate generum hoc continent: ipsa uero nihil horum est. Ita ergo generum tale est: ut ipsa neque incorporeale neque corporeale sit: utrumque tamen ex se possit efficere: quod secundo libro melius liquet. Species uero alias corporalis: alias incorporealis est. Nam si hominem sub suba ponas: corporealem speciem posuisti. Sin deum incorporealem. Eodem modo etiam differentie. Nam si corporales uel incorporeales species diuidunt: erunt alias incorporeales: alio tempore corporales. Ut si dicas quadrupes ad bipedem: corporalis differentie est. Sed rationale ad irrationalem incorporealis est differentie. Et propria nihilominus eodem modo. Nam quale speciei proprium fuerit: si corporalis corporali erit proprium: si incorporealis incorporeali uel dicabitur. Et accidens eodem modo. Nam si incorporeali bus quidem accidit: corporeale esse manifestus est: ut in animo accidens est: scientia incorporealis, s. Corporealis

Prime editionis In porphyrii.

Vo q̄ accidunt: corporalia esse manifestus est: vt si qs dicat accis me habere capillū crispū Sic igitur genus neutrum per seipsum est: sed vtrasq; res ex seipso efficere potest differentia: propria: et accidentia: vt accepta in contrarias spēs fuerint: p̄de vel corporalia v̄l incorpalia vocabūt. S; sūt quibus hoc ip̄z itegrū videri possit: et hec soluz incorpalia diffiniunt: qui sic dicunt non considerari genus in eo qd̄ que res sic apte natura constat: sed in eo qd̄ genus sit Itaq; si suba genus est: non consideratur in eo quod substantia est: sed in eo qd̄ sub se spēs habet. Itē si spēs corporeum et incorporeum est: non in eo quod deus vel homo dī considerantur. Eodem mō etiā differentie non considerātur in eo qd̄ bipes vel quadrupes sit: s; in eo quod est differentia. Nam quadrupes hoc ipsuz nulla differentia est nisi sit bipes a quo differat. Itaq; non quadrupes vel bipes respicitur: sed id qd̄ medium est in bipede et quadrupede. i. differentia. Et de proprio idem. Nam qd̄ cuiuscunq; est propriū: in eo propriū considerat: qd̄ eius cui⁹ dī esse propriū. speciei solius est. Nam risibilis non in eo propriū hominis qd̄ risus est: sed in eo quod solus hō potest ridere. Que manifeste incorpalia esse indubitātū est. De inde accidentia p̄inde sunt: qualia fuerunt ea quib⁹ accidunt: vt superius dictum est. sed hi pbare videntur hoc ipsius porphyrii sentētia: que veluti iam probato qd̄ incorporea sint ita ait. Et vtrum separata an ipsis sensibilibus iuncta: cū sensibilia aliquā corporalia extitissent: absurdum esset q̄rere vtrū incorpalia se iuncta cēt a sensibilib⁹ an iuncta: cū sensibilia ipsa sint corpea. Talis autē ē qd̄ vt qm̄ qdā incorpales sūt res: que oīno corpora non patiunt: ut animus deus. Quedam vō que sine corporibus esse nō possunt: vt prima post terminos incorpalitas: quedam autem que in corporibus sunt: et preter corpora sese esse patiuntur: vt aīa. Querit̄ ergo hec qnq; res ex quo incorpalitas sint genere: vtruz corpe que oīno separantur a corpore: an que a corporibus separari non possunt: an que iungant aliquotiens. aliquotiens segregant. Videt̄ autem qd̄ et segregari: et iungi possunt. Nam qn̄ corporaliū diuisio p̄ genera in spēs fit et eorū ppria et differentie nomināt: hec scire sensibilia. i. corporalia esse non dubiū est. Lū vō de incorpabilibus rebus tractatus habet: et p̄ ea ipsa diuidūtur: q̄ corpore carent: circa incorpalia versantur: Quod si hoc est: non est dubium quinq; hec ex eodem esse genere: quod et p̄ter corpora separata esse possunt: et corporibus iungi patiunt: sed ita ut si corporibus iuncta fuerint inseparabilia a corporib⁹ sint. Si vō incorpabilib⁹: nūq; ab incorpabilibus separentur: et vtrasq; in se contineant potestates. Nam si corporalibus iungunt: talia sunt: qualis illa post terminos incorpalitas: que nūq; discedit a corpore. Si vō incorpabilibus talia sunt: qualis est anim⁹: qui nunq; corpori copulatur. Nec sese igit̄ tacere porphyrius pollicit⁹: breuiter mediocriterq; super his rebus tractare promittit: habita in res alias consideratione aut coniectura: quod simile: est ac si diceret. Qm̄ hec ad predicamenta: et ad definitiones et diuisiones: et ad probationes p̄tinent: ideo hec tracturus assumo: et catenus de his ipsis generibus quatenus in supradictis rebus proficiunt. Non quatenus de his ipsis generibus speciebusq; et ceteris queuis tractari possint. Sūt. n. illa (vt ip̄e ait) grauioris tractat⁹: quādoctrinā a peripateticis acceptam: idest ab aristotelicis se

seq̄ confessus est. Nam stoici qui de his quo q; rebus tractare voluerūt: non omnino a porphyrio suscipiuntur: atq; ideo ait se a peripateticis rationes disputationis accipere. Tunc me sabinus ita apcunctatus qd̄ est inquit qd̄ dudum dixerat: cum a te de incorpabilibus tractaretur: esse qualdā incorpalitas que circa corpus semp̄ consistenter: vt sunt prime incorpalitas post terminos que est hec incorpalitas: aut quos terminos dicit. Non enim intelligo. Et ego. longus inquam tractatus est: et nihil nobis ad hanc rem quam querimus profuturus. Sed dicam breuiter terminos me dixisse extremitates earum que i geometria sunt figurarum. De incorpalitas vō que circa terminos cōstat si macrobij teodosij doctissimi viri primum librum que de somnio scipionis cōposuit in manibus sumpseris: plēn⁹ vberiusq; cognosces. Sed nunc ad sequētia transeamus. Tunc sabinus vt placet inquit simulq; incipit.

De genere.

Videtur enim neq; genus neq; species simpliciter appellari. i. vno modo. Genus namq; dicitur quorundā ad aliquid quodammodo se habentium collectio: per quā dardaniduz dicitur genus. Dicit rursus genus vniuscuiusq; natiuitatis principium: aut a generante: aut ab eo in quo genitus est.

Cetera inquit fere nota sunt. Tūc ego. Si vim pri⁹ aspicias: diuisionē generis diligēter agnosces. Nam cet enim generis nomē cū sibi subiectis equiuoca nominare. Equiuoca vō sunt: que cū noīe vna sint: longe diuersa substantie rōe et diffinitionis discreta sūt vt si quis hāc verbi gratia statuam veneris appellet Congruunt igit̄ venus ipsa et statua veneris vnius nuncupatione vocabuli: quod vtrūq; veneris nomen est. Si qs vō quid sit vtrūq; definat: longe aliā veneris: aliā lapidis ratiōez definitionēq; cōstituet. Speciebus igit̄ illa esse equiuoca: que vno vocabulo appellant. definitionibus vō diuersis cōstituant. da rescet (vt opinor) participatione generis quā porphyrius fecit premissa. Oē enī q̄qd a genere i species deducit: vniuocū non equiuocū est. Vniuocū est qd̄ et eodē noīe vocari et eadem definitione constitui pot̄ vt est aīal gen⁹. hō vero species. sed idē hō aīal est. Genus igit̄ et species. i. aīal atq; hō possunt vnius aīalis nomine nūcupari: vt vtrūq; aīal vocetur. sed eadem definitionibus non discrepent. Nam si definitionem reddas aīalis: dicas id eē aīal qd̄ est substantia aīata sensibilis. Quā si definitionē ad hoīez veritas: nō erit absurdū dicere hoīem substantiā esse aīatā atq; sensibile sicut aīal: sicut iam superi⁹ dictū est. Si. n. vniuoca sunt: que vno noīe atq; eadem definitione cōstituant. equiuoca vero que vno nomine sunt: et nō sunt vna definitione substantie: q̄qd vniuocū ē: vt aīal: gen⁹ ad suas spēs est: i his genera spēsq; versant: q̄qd equocū ē: vt aries (nāq; plura significans equiuocū est: sed nō censet̄ participatione generis et speciei) nō ē i eis talis p̄ticipatio: vt spēsbus et generibus censetur. Que. n. erit i his generis specieiq; cognitio: in quib⁹ substantie definitio atq; integerrima rōe disgregatur. Ita ergo porphyrius nomē generis in tres diuidit formas: sed vt equoca: non vt vniuoca. i. vt he forme vno qdem generis nomine cōtineantur. sui autem pprietate disgregata dissentiant. S; porphyrius

porphyrius nomen generis hoc modo in tres diuidit
 ptes: vt dicat vocari semel genus eorum iter se plu-
 rimorūq; collectionē: qui ab vno quocūq; nomē ge-
 neris trahūt: vt romani a romulo trahentes genus:
 ex eodem genere eē dicuntur. Secundo vero loco di-
 ci genus affirmat: vt cuiuscūq; rōnis principiu aut a
 generāte aut a loco i quo q; gēit' ē: ut enēā ab anchi-
 se. 7 genere dicimus esse troianū Tertium vō gen'
 dicit illud cui supponitur spēs. Victorinus vō duo su-
 periora in vnus genus redigit: illā 7 multitudinis cō-
 gruentiam inter se per eandē generis nūcupationez
 7 quorūcūq; a genere lineam 7 locū in quo quis nat'
 est: vno generis vocabulo 7 designatione esse decla-
 rat: Addit autem ipse qd soli latine lingue cōgruere
 possit. dicit emz secundo mō genus dici: vt est gen'
 cause honestū. Que genera causaz greci in rhetori-
 ca arte genera esse non putant: sed schemata vocant
 7 figuras. Genera aut sola principalia accipiunt: de-
 monstratiuuz: deliberatiuuz. s. 7 iudiciale. Que ipa
 ē. 7 rhetorices vocant. i. species rethorice: genera
 vō causarum nos dicim' Tertiu vō genus. i. qd por-
 phyrus ponit. i. sub quo differentiis distribute spe-
 cies supponunt. Sed qm de tertio genere tractatu-
 rus est: victorini culpā. vel si ita cōtigit emendationē
 equi boniq; faciamus. Illuc ergo ad porem apud vi-
 ctorinus generis significationē reuertamur 7 eius ut
 sunt vba enodāda atq; expediēda sumamus. Genus
 nāq; inq; dō quorūdā ad aliqd quodā mō se habētū
 collectio. Hic ergo nūq; monstrauit 7 cognationem
 inter se multitudinis 7 lineę ductū: illā cū dicit gen'
 esse quorūdā collectionē ad se inuicē quodā mō habē-
 tiū. i. aliq; iter se cognatione iunctozū: 7 qd addidit:
 ad aliqd generis lineā significat: quā singuli cōtingē-
 tes 7 ad vnā sese ipsius generationis applicatiōe in-
 gentes: plures ex eadem linea iūcti atq; cognati sūt:
 ut sit hic ordo. Genus dī quorūdā collectio quodā
 mō ad aliqū habētū. i. ad alicuius lineā p genus cō-
 tingentiū: vt p collectionē cognationē demonstrat: vt
 p habitudinē quodā mō ad aliqū colligatā: lineā ge-
 neris ductumq; designet. Sequitur ergo 7 ad id pla-
 nius lucidiusq; significat: cū dicit. Dī rursus genus
 cuiuscūq; natiuitatis principiu: aut a generāte: aut
 ab eo loco in quo q; genitus est. Idipsum latius ex-
 pedit qd supius stricto 7 sentuoso breuitatis vinculo
 colligauerat. Dicit. n. rursus genus dici: aut a gene-
 rante: aut ab eo loco in quo q; genit' est. S; rursus
 pticula si ad hoc cōnectat qd ait aut ab eo in quo q;
 genitus est: intellectus non titubat: ut sit ordo. Dī ge-
 nus vnuscuusq; natiuitatis principiu: aut a generāte
 aut rursus ab eo loco in quo q; genitus est: vel certe
 erit simplicior expositio si priorē generis signifi-
 cationem. i. quorūdā ad aliqū quodā mō habētium colle-
 ctionē. Ad solius cognationē multitudinis accipiam'
 Lineę vō ductuz 7 loci gñationē in inferiori signifi-
 catione distribuit. Ita tñ ut vnā quodā mō generis
 significationem: 7 multitudinis cognationē: aut a
 generāte lineā 7 loci natiuitatē significet. Hec emz
 oīa de sola cuiuslibet natōe tractantur. Quare non
 absurdū est oīa que ad ortum genitālē cuiuslibet per-
 tineāt: vna significatione generis cōtineri. Proprie
 tñ 7 simplicissime expositionis est quatuor signifi-
 cationes generis cōstituisse victorinus: ut ad tres por-
 phyrū vnā ipse addiderit generis causaz: ut sint he
 quatuor significationes multitudinis cognatio. lineę
 ductus. genus cause. genus specierū. Sequit' secūda

generis diuisio apud victorinū: vt ē genus cause que
 greci (vt dictū est). nō genera: sed schemata vocant
 Tertie vō significationis generis hic mod' est: gen'
 dici cui supponitur spēs. i. genus illud a quo species
 deriuant: quod ait ad superior: fortasse similitudinū
 equitatē dispositū. Sic enī genus speciebus suis prin-
 cipium est. vt romulus ijs q ab eo cognati sūt iuncti
 q; romani. Itē eodē mō nomē romuli romanos oēs
 cōtinet: quēadmodū noīe generis spēs cōtinent. Illā
 sicut a dardano dardanide prioris nomen dardani
 in sese ipsos posteriores accipiunt. Ita 7 aīalis. cum
 verbi gratia species habeat boīez atq; equū. Equus
 .s. atq; bō aīalis in se vocabulū capere: vt dicat' ipsa
 aīalia non recusant Eodē igitur mō species sub ge-
 neribus cōtinent quēadmodū cognati boīes sub illo
 a quo illaz cognationē forte traxerūt. Illā 7 gen' spe-
 ciebus principium est 7 plurimarū in se specieuz colle-
 ctium est. Rursus primū cognationis nomē 7 ipsis
 generationis est principium: 7 in illius solius vocabu-
 lo diuersitas hōinū vocabuli 7 generis participatiōe
 colligit: atq; hoc est qd ait his vbis Aliter dī genus
 cui supponit species: iuxta similitudinē forte superio-
 rum appellatū: etenī principiu quoddā est: gen' bis q
 sub ipso sūt: 7 videt' multitudinē cōtinere oīum que
 sub se sūt. S; cautissime additū eē videt'. Si enī ni-
 hil hec oīa distarent: vna significatio generis esset 7
 ea qua species fundit: 7 ea que in cognatione diuidit
 Sed est inter hec genera talis diuersitas: 7 q; gene-
 ra eaz specieuz que sub se habent alias spēs: equus
 speciebus eqliter sunt genera. Boīez enī 7 equū: qui
 sub aīali sūt: neutz neutro possum' dicere pri': quā-
 tū ptinet ad tempus inchoationēq; nascendi. Illā si
 q res vna sit prior: altera posterior: 7 eas sub vnuscu-
 iusq; generis noīe q; velit aptare: non poterit. Ge-
 nus enī speciebus suis eqliter genus est. Qd si gen'
 speciebus suis eqliter genus est: species ipse ei' oriri
 inter se equali tpe ortuz censent. At vō in generib'
 q cognatōes efficiūt nō ita est: Quisq; enī fuit ca-
 pis pater: q capuam condidit: si solum filiū capim p
 genuit: 7 ab vno capuanoruz cognatio vel cūcta ma-
 nauit: distat a genere cui species supponuntur: q; ge-
 nus vni speciei genus nunq; esse pōt nisi plurib': qd
 qm est idoneū genus illud. i. principiu cognationum
 etiā ab vno filio colligere 7 cōgregare cognationem
 qd gen' p spēs ductū facere non pōt. nisi plures spēs
 supponant. Cōstat in hoc distare gen' qd cognatio-
 nē colligit: 7 a quo species diuidūt. Idōt aut distare
 i hoc etiā q; genus. i. principiu cognationis pōt ha-
 bere sub se duos ex se nō equali tēporis conditione p
 genitos: s; alium posterioris ortus: aliu vero senioris
 quod in generib' spēbusq; nō cōuenit. Illā (vt supius
 dictū ē) spēs nisi sibi eqlēs fuerint nō merito: sed na-
 tura: sub gnē poni nō possūt. his igit' expeditis seqt'.
 Totiens igitur de genere dicto postrema signi-
 ficatione inter philosophos disputatio ē. quod de
 finientes ita declarant.

Qd dicit totiens: tertio demonstrare vult: atq; hoc
 pp lucidā operis seriē admissū ē: ut qm genus pluri-
 morū nomē est: oīs ei' primū significatio diceret: vt
 de q disputādū eēt aliis relictis eligeret. Qd ait hoc
 mō: cū toties hoc. i. tertio genus dicat': apud philoso-
 phos: vnde ipse tracturus est de postrema generis si-
 gnificatiōe quā dixit. i. de illo genere qd sub se spēs
 bz disputatio cōsideratioq; vertit. At vō de superiori-

Prime editionis In porphyrii.

bus generib⁹. i. de ea cognatiōe ⁊ loco in quo q⁹ ge-
nit⁹ ē: aut historicorū: aut poetarū expectatio ē. Se-
cundi vō generis rhetorū: tertii philosophorū cōfide-
ratio est. Et iā hic in disputationib⁹ ordo est: qd̄ cuz
inciderint res q̄ multis possint nominib⁹ mūcipari: ⁊
i vno quoq⁹ eorū vocabulo d̄tractari differēq⁹ necesse
est: dici prius in ordinem oīa expedit. vt id qd̄ eligi-
t ⁊ reicitur distinguat: Sed illa que reiciēda atq⁹ ex-
plodēda sūt pri⁹ dicātur. Illud vō qd̄ differendū tra-
ctādūq⁹ capit posteri⁹ nomine: vt hic illa posterior
gñis significatio posita est: quā differēda accepturus
pri⁹ diffiniēda ⁊ terminō quodā circūscribēda demon-
strādāq⁹ suscepit. Oīs. n. res nisi qd̄ pri⁹ sit cōstituerit
ei⁹ tractat⁹ vario mō speculatiōis habebit. Definit
igit sic gen⁹ eē: qd̄ ad plures differētiās spē distātes
in eo qd̄ qd̄ sit p̄dicat: velut aīal. Oīa q̄ distāt: habēt
inter se quādā differētiā: q̄ distare ⁊ differre videāt.
¶ Porro at si qd̄ sit gen⁹ ⁊ sub eo spēs supponat. duas
vel plures necesse est spēs p̄i sub genere: qm̄ vnus
spēi gen⁹ eē nō p̄t. Sed si plurime spēs erūt: aliq̄ ne-
cesse est differentia diuidātur: aliter enī plures esse
nō possūt. Illā si nihil distēt nō erūt plures spēs: ⁊
nomē gñis p̄it. Lōstat igit eas sub genere p̄i spēs
que differentiis distribute plures numero ipsaz dif-
ferentiaz diuisiōibus cōponātur. Ergo qm̄ superius
dictū ē in oīb⁹ definitiōib⁹ a genere definitiōis tra-
hendū ē principiū: si quā cuiuslibz speciē definire
volueris: genus primo necesse est nominabis ⁊ ad il-
lam speciē quā definis: gñis nomē prius aptabis. Et
hoc illā principaliter dices esse: qd̄ est illud gen⁹ sub
quo ip̄a spēs quā definis est posita. ¶ Post aut differē-
tiis p̄p̄riisq⁹ eā ab aliis circūscriptiōe qdā definitiōis
excludis. Illā si dices aīal eē hoīez: aīal gen⁹ ē: spēs vō
hō. Illomē igit aīalis. i. gñis de hoīe. i. spē p̄dicasti:
cū dixeris hoīem eē aīal. Qd̄ si nomē generis in de-
finitiōib⁹ ad vnā spēs dicere posses. de ea nomē gñis
p̄dicares: spēs autē eqli mō generibus suis spēs sūt
Illib⁹ vetat imo ē necesse est sp̄ quecūq⁹ sūt gñia de
sibi subiectis spēsibus in definitiōib⁹ vel in quibuslibz
interrogatōib⁹ p̄dicari: Sed qm̄ p̄dicat gen⁹ de spēs
bus. quomō p̄dicat agnoscendū ē. Illā si dixeris qd̄ ē
hō ⁊ aliq⁹ respōderit aīal: bñ ⁊ integre respondisse
videat ⁊ recte. Illā cū tu qd̄ sit hō interrogaueris: ille
respōdit aīal: gen⁹. i. de spē in eo qd̄ qd̄ sit spēs p̄dica-
tur. Illā tu qd̄ eēt spēs interrogasti. Ille vō in eo qd̄
qd̄ sit spēs quā interrogasti: aīalis nomē. i. gen⁹ accō-
modauit. ¶ Plēa igit ⁊ p̄p̄a definitio facta ē gñis: hoc
eē gen⁹ qd̄ ad plurimas differētiās spē distātes i eo
qd̄ qd̄ sit appellat: velut. aīal. Aīal. n. ad hoīez: equū
bouē cornū: agnū ⁊ alia plura q̄ differētiis spēsibusq⁹
differūt in eo qd̄ qd̄ sit appellat: S; vtz sic dixisset
gen⁹ eē qd̄ ad plurimas spēs differētia distātes in eo
qd̄ qd̄ sit p̄dicet: an sic dixit gen⁹ eē qd̄ ad plurimas
differētiās spē distātes i eo qd̄ qd̄ sit p̄dicet: nihil
interest. Illā siue differētie spē distēt siue spēs differē-
tiis distēt: vtrūq⁹ idē ē. Illā siue rōnale ⁊ irrationale
q̄ sunt differētie: spē hoīs vbi gñia atq⁹ eq distēt: siue
spēs hō atq⁹ equ⁹ differentia rōnali atq⁹ irrōnali di-
uidant ⁊ distēt: nihil interest. Quare plena p̄fectaq⁹
facta est gñis diuisio. Sed definitiones duplicibus
modis fiunt. vna enī definitio est q̄ (sicut dictum est)
a genere trahit. Sed qm̄ sunt qdā magis gñia que su-
per se genus aliud habere non possunt: vt sunt p̄-
dicamēta decē q̄ aristoteles cōstituit: eorū igit defini-
tio nō haberi p̄t quoz gen⁹ iueniri nō p̄t: qd̄ oīuz

q̄cūq⁹ sūt ip̄a sūt gñia. ¶ Porro ergo q⁹ greci v̄tō γ̄p̄a
φ̄δ̄υσ̄ λ̄δ̄ γ̄δ̄υσ̄ dicūt latini subscriptiās rōes dicere
p̄nt: reddemus. Subscriptiue aut rōnes sunt demō-
stratiue. ⁊ quodāmodo insignitiue p̄p̄rietas illi⁹ rei
que cum ipsa generalissima sit: ⁊ genus eius nullum
reperiri possit eam tñ definire necesse est: ⁊ aristote-
les qm̄ subam genus generalissimum definire vole-
bat ⁊ eius nullum genus poterat reperire. p̄p̄rieta-
tem quādā ⁊ demonstrationem subscriptionemq⁹
ipsius rei dixit esse subiectum. Substantia enī: oīb⁹
subiecta est. Accidens enim qd̄ in nonem diuidit p̄tes
p̄ter substantiam esse nō p̄t: atq⁹ iō oīa q̄cūq⁹ defi-
nienda sunt si genus nō habeant: eorū subscriptionem
quandā ⁊ demonstratiuā rationē reddi necesse est
Sic igitur nunc genus qm̄ rem ipsam definiendā pu-
tabat: non dixit a genere d̄finitiones: sed dedit quā-
dam generis demōstrationem p̄p̄rietasq⁹. Dico
aut qd̄ porphyrius vel subalternorum generū: vel
illoz q̄ generalissima sunt: hanc dederit definitionē
⁊ quodāmodo subscriptionē demōstrationēq⁹. Illā si
qd̄ gen⁹ habeat aliud gen⁹: ⁊ itē hoc ip̄m aliud ⁊ itē
aliud si nullū erit supra gen⁹ qd̄ gen⁹ nō habeat: i in
finitū procedit rō. Sin vō habuerit necesse ē quoq⁹
istā definitionē aperte ordiateq⁹ cōgruere. Dico at
genus nō aīal hōi atq⁹ equo: h̄ ipsum aīal hōi atq⁹
equo genus est: aīal enī ipsum p̄ se nulli gen⁹ est: ne-
q⁹ homo ipsum per sese nulli spēs est. neq⁹ equus ip̄s
p̄ sese nulli spēs ē h̄ s̄ gñia ⁊ spēs ad alteri⁹ p̄cipatio-
nem. Illā qm̄ sub aīali est equ⁹ atq⁹ hō nō ad seip̄m
aīal gen⁹ ē h̄ ad equū atq⁹ hoīez. Et itē q̄ vocantur
hō. i. atq⁹ equ⁹: non ad equū atq⁹ hoīem: h̄ ad aīal
spēs sunt. Dico igit gen⁹ nō ip̄as s̄bas in q̄bus gen⁹
⁊ spēs sūt: h̄ ipsaz p̄cipationē prioz ad subteriores
⁊ subterioz ad p̄ores ¶ Nec igit p̄cipatio qm̄ ⁊ i ma-
gis generib⁹: ⁊ in magis speciebus: ⁊ in subalternis
generib⁹: ⁊ in subalternis speciebus vna atq⁹ eadem
est: ⁊ huius participationis inueniri genus non pote-
rat. hec definitio generis que facta est: non a genere
tracta ē: h̄ subscriptina ratio ⁊ demōstratiua ⁊ desi-
gnatiua quodāmodo generis ē reddita. ¶ Sic fabius sub-
tiliter meberde ⁊ qd̄ nūq⁹ fere añ hec audiuimus: h̄
p̄ge queso te. Jā. n. certāt sydera quodāmodo: ⁊ nox lu-
ce supat. Tunc ego. Seq̄t rex oīuz p̄ia breuisq⁹ di-
uisio. Ita. n. ait.

¶ Eorum que dicuntur: alia ad p̄p̄rietas dīcū-
tur. sicut sunt omnia indiuidua. ut est socrates. ⁊
hoc. illud. Alia que ad multitudinem vt sunt ge-
nera. species. ⁊ differentie. ⁊ p̄p̄ria. ⁊ accidentia
¶ Nec enim communiter non vnus p̄p̄rie appel-
lationis sunt.

¶ Breuis (ut supra dictū est) ⁊ distincta diuisio. Oīs
enī res aut vnus rei nomen est: aut plurimaz: ⁊ hoc
est qd̄ ait Eoz que dicuntur alia ad vnitatē dicunt
sicut sunt oīa indiuidua. Quid at sic breuiter explicā-
dus ē. Oē gen⁹ qm̄ sub se spēs h̄z: spēs vō differētiis
distinguunt: ⁊ p̄p̄rietas explicant. Accidūt autē
in spēsibus accidentia sc̄do loco: principaliter vō indi-
uiduis q̄ sunt sub speciebus. Quid at sit posteri⁹ dicēdū
est. Genera igit ⁊ de spēsibus dicunt: ⁊ de differētiis q̄
ipsas spēs distribuunt: ⁊ de p̄p̄rietas que spēs cōponūt: ⁊
de his accidētibus que cuz p̄cipaliter i indiuiduis fue-
rint: in spēsibus esse dicunt: hoc at monstrē exēplis.
⁊ sit nobis gen⁹ aīal: sit spēs hō: sit differētia rōnale
sit p̄p̄rietas risibile: sit accidēs stās: vel ambulās: vel ali-
quid, in

quid i mēſura corporis: ſit tripodaliſ. Aīal ergo qđ gen^o ē: dī de ſpecie. i. de hoīe. Dicis. n. hoīez eē aīal. Porro at de ſpeciei differētia nihilomin^o dicis gen^o. Dicis. n. rōale aīal eē. Nihil aut p̄hibet eodē mō rō p̄o gen^o dicē. Mā ſi dicas qđ ē riſibile: ſi abſurdū ē aīal noīare. Accidētia vō hoc modo p̄cipaliter i idī uiduis: ſcđo vō loco in ſpēb^o ſunt. Mā ſi qđ dicat ſingulos hoīes v̄tputa ciceronē ſedere vel ſtare: vel qđ aliud libet: in ſpecie hoīs eadē quoq; cōuenire neceſſe eſt. Mā ſi cicerō ſedet: ſedet etiā homo. Si cicerō ambulat: ambulat etiā homo. Ergo ſi qua accidentia venerit ab idīuiduis: r ea tracta in ſpeciebus cōſederint: ad ip̄a quoq; accidētia dici poterit gen^o. Quid ē. n. abulās ſi qđ iſterroget: merito aīal dī. Nihil enī abulare: niſi aīal poteſt. Porro at ſub ſpēb^o idīuidua ſunt: v̄t cicerō r virgilius ſub hoīe: atq; de idīuiduo gen^o ſpēi p̄dicari poteſt. Mā ſi iſterrogaueris quid eſt cicerō: merito aīal dicas. Gen^o igit^r r ad ſpecies: r ad differētias: r ad accidētia: r ad p̄pria: r ad idīuidua noīat. Porro aut ſpēs: nō iā de ḡne: neq; de differētijs: ſ; de ſolis p̄p̄ijs: r ſubiectis r idīuiduis appellat. In illis. i. idīuiduis: q; ſupeſt: in p̄p̄ijs q; eāle eſt. Quid at ſit: hoc modo videm^o. Oīa ḡna ſpecieb^o ſuiſ ſupſunt r abūdāt. Abūdare at ḡna dicim^o ſpēb^o p̄l^o habere ḡna virtutis quā ſpēs. Homo. n. qđ eſt ſpēs ſolū hō ē. Aīal vō qđ gen^o ē: non ſolum homo ē: ſ; r equ^o vel boſ: vel quodlibet aliud aīali ſupponit. Ita maior vis ḡnis recte de minori ſibi r ſubiecta ſpecie p̄dicat. Alia vō ſunt que ſibi ſunt parilia: v̄t ſunt p̄pa r ſpēs. ſpēs ē homo: p̄p̄iū riſibile: Quicqđ ergo ſuerit riſibile: hoc ē homo. Quicqđ homo hoc riſibile. Itaq; neq; riſibile hoīs: neq; homo riſibilis potētia ſupradit: ſ; eālr ſibi ad ſe iuicē p̄dicari poſſūt: v̄t dicat qđ ē homo. Riſibile. Quid ē riſibile. Homo. Ita igit^r quecūq; ſupiora fuerit: ad illa que ſubteriora ſt p̄dicat. Et quecūq; eālia fuerit: eāliter ſibi ad iuicē p̄dicat. Illa vō que ſubteriora ſūt r mīora: de ſupiorib^o r abūdātib^o: v̄t ſūt ḡna r ſpēs: ḡna cuz abundātia ſunt ſpēs minores p̄dicari non poſſunt. Illūq; .n. recte ſpēs de ḡne p̄dicabis: Ita ergo ſpēs de p̄o p̄dicat v̄t par. S; qm̄ ſub ſpēb^o ſingillatī idīuidua ſūt idīuidua at vocam^o que non i illas ſpēs: neq; i aliq; iā alias ptes diuidi poſſunt: v̄t ē cato: vel plato: vel cicerō: r quicqđ hoīuz ſingulorū ē. hoſ. n. i nullis p̄tib^o diuidis: v̄t aīal i ſpēs: hoīez. ſ. atq; equū. boīem quoq; ip̄z ſpecialē: r ſingulos circūplectētē. In cato: nē: platonē: virgiliū: r oēs ſingillatī hoīes diſtribue: re poſſum^o. atq; ideo anthomū. i. idīuiduū vocitatū ē. Spēs ergo que ad p̄pa eālr p̄dicat: r ad idīuidua: qm̄ maior ē ſpēs hoīs: quā quodlibet idīuiduū ita p̄dicat v̄t ſup^o: ad id qđ ē ſubteri^o: Cicerō. n. ſolus cicerō eſt. homo at non ſol^o ē cicerō. Qđ ſi ad idīuidua p̄dicat: r ad idīuiduorū accētia p̄dicabit. ita igit^r ſpēs ad gen^o qđ ſup^o ſit non p̄dicat: neq; ad differētia: q; differētia (v̄t nūc monſtraturi ſum^o) ſup ſpecie ē. ad p̄p̄uz vō cui par ē: vel idīuiduū cui ſupeſt: p̄dicabitur: Differētia vō r ad ſpēs r ad p̄pa r accētia r ad idīuidua p̄dicat. Illūq; rōnale qđ eſt differētia ad hominē p̄dicat: qđ ē ſpēs. Itē rationale. i. differētia p̄dicat ad riſibile. i. p̄p̄iū. Dī. n. id eē riſibile: quod rationale. Mā ſi hō rōnale. r hō riſibile: cōſtat id qđ eſt riſibile eē rōale poſſe noīari. Qđ ſi ad ſpēs differētia dī: ſpēs aut ad idīuidua p̄dicat: neceſſe eſt v̄t differētia quoq; ad idīuidua p̄dicet. Dicis enī q̄lis ē cicerō rationalis. Qđ ſi differētia ad idīuidua p̄dicat: accē

tia: vō idīuiduis accidūt: neceſſe ē differētias ad accētia p̄dicari. Propriū vō qđ ſemp vni^o ſpēi p̄p̄iuz eſt: r ad vni^o ſpēs p̄dicat ſolā: cui p̄p̄iū ē. Riſibile nā qđ qđ p̄p̄iuz ē: ad ſolā hoīs ſpēs p̄dicat. Qđ ſi ad hominis ſpēs p̄dicat ſpēs vō ad idīuidua dicit nō ē dubiū qm̄ p̄p̄iū quoq; de idīuiduis p̄dicetur. Nam ſi homo riſibile aīal ē: cicerō quoq; r virgilius riſibilia aīalia recte dicit. Qđ ſi p̄p̄iuz ad idīuidua recte dicit: recte eē r de accētib^o p̄dicat: que ipſis accidūt in idīuiduis. Accidētia vō r ipſa r de ſpecieb^o r de alijs oib^o p̄dicat: r de ipſis marie idīuiduis. Illūq; r alb^o equus r alb^o homo dī: r itez niger equus r niger ethiops. Qđ ſi ita eſt aīal quoq; nigz dī. Dicit eē rationale nigz r irrationale: q̄ppe: ſic equ^o r homo ethiops nigri ſūt: dī eē idīuiduū nigz. Ut ſi q̄vni^o homo ethiops noīat. Qđ cū ita ſit: cōſtat genus ad plurima p̄dicari. i. ſpēs differētias: accidētia: p̄pria idīuidua: r p̄p̄iuz ad plurima. i. ſpēs: idīuidua r accētia. Et ſpēs ad plurima. i. idīuidua: r accidētia. Accidēs vō r ad gen^o: r ad ſpēs: r ad p̄p̄iuz r ad differētia: r ad idīuidua. Qđ ſi ita eſt has quoq; res conſtat ad plurima p̄dicari. At vō idīuiduuz qm̄ ſub ſe nihil h; ad ſingularitatē quādā r vnitatē p̄dicat. Cicerō enī vni^o ē: r ad vni^o nomē aptat. Ita idīuidua q̄ ad vnitatem dicūtur: cunctis: ſuperiorib^o ſuppoſita ſunt: v̄t genus: ſpecies: differētia: p̄pa: vel accētia: quamuis ad ſe inuicē dici poſſunt: ad idīuidua tñ equaliter p̄dicant: v̄t ſupius demonſtratum eſt. Idīuidua vō qm̄ ſub ſe nihil habēt: vbi ſecari diſtribuiq; poſſunt: ad nihil aliud p̄dicant: niſi ad ſeipſa que ſingula atq; vna ſūt. Atq; hoc eſt qđ ait. Eoz que dicunt: alia ad vnitatē dicunt: ſicut oīa idīuidua: v̄t eſt ſocrates r hoc r illud. Aliaq; ad multitudinē: v̄t ſunt genera: r ſpēs: r differētia: r p̄pa: r accētia. Nec. n. cōiter non vnius proprie appellatōis ſunt. Simile eſt ac ſi diceret. Nec enī cōiter ad plurima p̄dicant non ad vnitatem: ſicut idīuidua. Et quid ſint genera vel ſpēs vel differētia vel propria vel accidentia exēplū ſupponit dicens. Eſt enī gen^o v̄t aīal: ſpecies v̄t homo qđ duduz hoīs ſpēs cū alijs aīantibus ſub aīali poſum^o. Differētia: de qua ſpēs. ſ. hoīs ab irrationali diſtat aīali. Propriuz v̄t riſibile: qđ nulluz aliū aīal neq; rationale neq; irrationale h; . Nulluz. n. aīal ridet: niſi ſol^o homo. Quare cuz quedā celeſtiuz poteſtatū aīalia irrationabilia ſunt eoz tñ p̄p̄iuz riſibile non ē: qm̄ non ridēt. Recte igit^r riſibile: ſol^o hoīs p̄p̄uz p̄dicat. Accēs albū: nigz r ſedere: q; iſta in ſba hoīum non ſunt merito accidentia noīant. Mā ſi ſbe cuiuſcunq; ſpeciei intereſſet id qđ accēs dicimus: interēpto accēti periret etiā eius ſpeciei ſubſtantia cui accidit. Mā qm̄ rationale in hoīe ſubſtātia eſt: ſi rationalitas interimat: hoīs quoq; ſba: neceſſario peritura ē. Itcirco quoniam in ipſius ſpeciei ſubſtantia natura: q; v̄ſat. At vō nigz r albus vel q̄cunq; ſunt accētia ſi iterimas: ſpēs ipſa in q̄ illa accidebāt: manet. Nam neq; oīs homo cādūsus: neq; oīs homo niger ē: r cui alterutra defuerint: eius ſpēs non p̄bit. Atq; iccirco hec accētia: veluti non inata in ſubſtantia: ſed a foris veniētia recte noīata ſunt. Nunc autē qm̄ qđ ſit gen^o oñdit: r ea q̄ ad vnitatē dicunt: ab his q̄ de plurimis p̄dicat diſtinct: atq; diſtribuit: ipſi^o generis differētias: vel ab his q̄ ad vnitatē dicunt: vel ab eis q̄ ad pluralitatē congruunt. i. dīa: ſpē: p̄o: accētiq; declarat: r dicit gen^o ab illis que ad ſola idīuidua p̄dicat. i. que ad vnitatē hoc differre: qđ genus ad plurima

Prime editionis In porphi. li. i.

pdicet: indiuidua vō ad singula. Sed qm̄ hec differētia ad indiuidua cōis erat differentis speciebusq; p̄priis et accidentibus ab illis ipsis aliis differētijs genus diuidit atq; disiungit. Quod ita demonstrat.

Ab his igitur que ad vnitatem dicuntur: differt genus: quod genus est quod de pluribus predicat. Ab his ergo reliquis: genus differt. Primo a specie: quoniam spēs et si de pluribus: non tamen specie differentibus: sed solo numero predicatur.

Ac primū generis specieiq; distantia monstrat: que prior est a genere. Nam quāuis differētia sup̄ spēs sit: nō sup̄ subalterna tñ: sed sup̄ spēs specialissimā differētia ponit. Nam quāuis rōnalis differētia sup̄ hoīem ponat: que spēs specialissima est tñ ante speciem specialissimā ipsa differētia spēs est ei⁹ generis: cui spēs specialissima supponit: Nam sub aīali ante hominē rōnale ponit. Igitur cū gen⁹ et spēs vtraq; ad plurima predicet: genus vō ad plurimas spēs in eo quod qd sit p̄dicat: spēs non iam ad plurimas spēs: sed ad plurima indiuidua predicat. Sunt autē quedā genera generalissima (vt dictū ē) supra que aliud gen⁹ inueniri nō possit. Sunt autē spēs sub quib⁹ alia spēs inueniri nō possit et integra spēs illa nominat: que nūq; genus ē id est sub qua species nulle sunt. Nam si sub ea spēs eēt ipsa etiā gen⁹ esse posset. Spēs ergo que vere spēs ē: alias sub se spēs non habebit: vt ē hō. Namq; hō quī spēs est: singuli homines q; sub ipso sunt: nō eius spēs sed indiuidua nominant. Nam si hō gen⁹ eēt hoīum singulorū: gen⁹ autē sicut ad plurimas res specie differentes: in eo quod qd sit predicat. Id ē. i. spēs si sicut genus predicaret ad singulos hoīes singuli hoīes spēs ipsa differēt. Sed q; singuli hoīes specie nō differūt: qd at specie nō differt: si qd ad hoc p̄dicatū fuerit: nō p̄dicat vt gen⁹ ad spēs. i. hō non predicat ad singulos hoīes vt gen⁹ ad res plurimas specie differentes. quid igitur ad res plurimas nūero differentes. singuli. n. hoīes nūero a se tñ nō spēs distāt. Atq; id quī genus sic ad subiecta predicat: vt ad plurimas res specie differentes predicet: spēs autē ad subiecta ita predicat: vt ad plurimas res numero differentes dī. Congruūt igitur sibi genus et spēs: qd gen⁹ et spēs ad plurima predicantur: et vtraq; in eo quod qd sit. Nam si interrogas quid ē cicero: dī. i. gen⁹ aīal. Et si interrogas quid ē cicero: hō dī. i. species. Distant autē: qd quāuis vtraq; ad plurima predicet in eo quod quid sit: genus p̄dicatur ad res specie differentes: spēs vō dicitur ad res tñ numero differentes. Qd porphirius sic demonstrat.

Ab his vero reliquis que de pluribus appellantur. genus differt: primo a specie. Quā spēs. et si de pluribus predicantur. non tñ specie differentibus. sed numero. hō enī species cum sit. de socrate. platonē. cicerone predicatur. qui non specie sed numero differunt. Animal vō quod genus est. et bovis et equi predicatio est. Que ita differunt specie a se inuicem: non numero solo.

Quod simile est ac si diceret: gen⁹ a specie vnā differētia plus habere. Congruūt namq; genera speciebus: qd vtraq; in eo quod qd sit predicant. vt dictū est. Congruūt itē genus et spēs: qd vtraq; ad res plurimas p̄dicant. Congruūt itē genus ad spēs: qd vtraq; ad res numero differentes p̄dicant. Nam et singuli hoīes ita a se diuisi sunt: quātū ad numerū: vt hō ab equo vel boue vel a coruo: vel a quibuslibet aliis animantibus

At vō distat a specie genus: qd genus de pluribus res specie differentibus predicat: qd spēs non habet. Nihil autē differre arbitror: vtrū ita dicat aliā rem ad aliā predicari: an aliā de alia predicari. Uterq; enim idem intellectus est. Nam si aīal predicat ad hoīem idem etiā aīal de hoīe predicatur. Nam cum interrogaueris quid est hō: respondeas de hoīs interrogatione hominem esse aīal. Sed nunc oportet nos ea que sequuntur aspicere. Quid ergo sequitur.

A proprio autem genus differt. quod proprium iuxta vnāquamq; speciem proprium appellatur cui p̄priū est. et iuxta ea q; sub specie sunt scilicet indiuidua. Namq; risibile hominis solū est. et singulorum vtiq; hominum. Genus autem non ad vnā speciem. sed ad plures spēs differentes semp̄ aptatur.

Ergo videtur dicere qd omne p̄priū si fuerit speciei vnus tūc vere est p̄priū. Nam si vnus speciei non fuerit: sed duarū vel plurū: tūc duabus vel pluribus nō p̄priū sed erit in substantie ratione cōe. Cōstat ergo p̄priū ei cui est p̄priū: soli speciei singulariter adherere. Unde q; hominis spēs sola est que ridet: risibile hoī p̄prie et singulariter aptat. Ad vnā semp̄ igitur spēm p̄prietas adhibetur. Distat igitur p̄priū a genere: quod genus semp̄ ad plurimas spēs appellat: proprium vō de vnā tñ specie cui est propriū. Nam si risibile dicas: ad vnā tñ speciem hoīs appellatur. Congruūt autē genus cū proprio in hoc. qd genus et p̄priū de pluribus appellatur. Namq; gen⁹ ad plures species appellat. Appellat etiā gen⁹ de his que sub specie sūt indiuiduis. Nam si hō et equus aīal est: erit etiam cicero aīal: et quilibet equus singulariter aīal nominatur. Similiter et p̄priū ad plurima dī. Dicit enī ad vnā quāq; spēm: et ad ea indiuidua que sūt: sub specie p̄dicat. Nam si hō risibile est: risibile est etiā cicero et virgilius: et quicumq; singulariter nominant risibiles sūt. Congruūt etiā quī vtraq; in eo quod qd sit predicant. Nam genus de specie in eo quod qd sit predicatur. Nam si dicis qd ē hō: merito risibile predicabis. Congruūt autē qd genus et proprium ad plurimas res numero differentes predicantur. Nam ita a se differūt singula aīalia. i. hō equus et coruus et ceteri singuli hoīes: quātū ad numerū. Distat autem a genere: quod genus ad plurimas spēs predicat. Proprio vō ad vnā solam cui est p̄priū nominat. Sed non est inter genus et propriū eadē differētia que est inter speciem et genus. Nam species de nulla oīno specie predicatur.

Proprium vero licet non ad plures: ad vnā tamen solā spēm cui propriū semp̄ aptabit. Post hec igitur de differētie accidentisq; a gnē distantia differit dices.

A differētia vero et ab accidentibus differt gen⁹ quā et si et ista de pluribus specie differentibus predicantur. Differentie scilicet et accidentia que cōiter accidunt. non tamē in eo quod quid sit predicant cum interrogantibus nobis sit secundū ea responso. magis enim quale quid sit ostenditur.

Differentiam vō et accidens iccirco posterius reseruaui: quod eorum vnā differentiam erat distantiamq; dicturus. Differentia enim et accidens: qualitatem cuiuscūq; speciei demonstrant. Illa substantie qualitatem. i. differentia. Illud. i. accidēs: non substantie. Ergo quī genus super speciem est: et species superposita generi: genus speciem: species indiuiduum qd sit ostendit. Porro autē sole possunt spēs differentie disgregari:

disgregari: que qualitatibus eas substantialibus id est substantias declarantibus seiungunt atque dispartuntur. Illa cum animal genus sit: homo vero vel equus species: quales utraque species sunt: monstrat differentie segregatio: ut dicamus speciem esse hominis rationalem, speciem vero equi irrationalem. Si enim quis interroget quod est homo: animal dicitur. Si autem quis dicat qualis est homo: rationalis respondetur: Ita semper differentia non in eo quod quod sit: sed in eo quod quale sit appellatur. De accidenti vero non dubium est: cum ipsa qualitas in accidentis partibus componatur. Illa quoque in predicamentis inter alias novem partes accidentis: etiam qualitas nominatur. Illa et si quis interroget qualis cornu species sit: nigra continuo respondetur. Congruunt ergo genera differentis et accidentibus quod de speciebus pluribus predicantur. Illam sicut genus species sub se plures habet: ita differentia. Illa rationalis dicimus deum et hominem. Rursus etiam accidentis de pluribus speciebus predicatur. Illa nigrum dicimus et hominem et equum et cornu et hebenum et plurimas alias species. Rursus congruit genus differentie: quod sicut genus: sic differentia equaliter ad individuum predicatur. Illa si Cicero animal est: quod est genus: et rationale animal est quod est differentia. Congruunt etiam quod de numero differentibus predicantur: quod superius de alijs demonstratum est. Distat autem quod (sicut dictum est) genus in eo quod quod sit appellatur. differentia vero vel accidentia in eo quod quale sit predicantur. Illam si dicas quod est homo: appellabis genus: et dicis animal esse hominem: Si vero qualis sit ad differentia interrogaberis: rationale respondebis: vel accidentis nigrum vel album: vel qualis quisque sit de quo interrogatur. His igitur distributis distantias ipsas a primordio rursus orditur dicens.

Unde hoc quod de pluribus predicatur genus distat ab his que de singulis predicantur: hoc est ab individuis. Illo quod de specie differentibus predicatur: distat a speciebus et a propriis. Illo etiam in quo quid sit appellatur: discernitur a differentis et a communiter accidentibus: quod hec duo quale quid sit declarant.

Hoc dicit distare genus ab individuis: quod genus de pluribus (ut dictum est) predicatur: colligit autem et in unum redigit proprii speciei quoque differentias. Illa quoniam species de pluribus non specie: sed numero differentibus predicatur: proprium vero de una tantum specie et de his que sub eadem specie sunt individuis predicatur. Quavis enim de una specie predicatur: tamen equalis est illi cum specie a genere differentia de pluribus specie differentibus non predicari. Illam neque species omnino de aliquibus poterit predicari: neque proprium: quoniam proprium non de pluribus speciebus sed de una tantum cuius est specie predicatur. Quod si ita est: una differentia a genere, species et propria seiunguntur. Accidentis vero et differentia eadem quoque una a genere differentia separantur: quod genus in eo quod quod sit dicitur. Differentia vero vel accidentia: in eo quod quale appellatur. Has Porphyrius ad construendam generis rationem differentias quam parvissime potest colligit: et ipsas differentias multis modis posterius probatur: nunc non quantum satis est dicit: se abundantem generis constituisse rationem: hoc dicens.

Hoc si ita est: nullo modo minus aut plus effecta est generis definitio.

Confectam plenamque se generis definitionem fecisse dicit: quoniam neque plus neque minus facta sit divisio: sed

equaliter ad genus pariterque composita. Quod quale sit hoc modo monstrandum est. Illudimus quod que dam res que ad alia predicantur bis de quibus predicantur: abundant: ut genera et species. Illamque animal quod genus est: de homine quod est species hoc abundat quod nomen generis etiam in equum atque boues atque in alia valet aptari. Ergo si quis ad quolibet rem abundantem fecerit: maioremque definitionem: quam ipsa res fuerit: quam definit: non erit integra propriaque definitio sed etiam alias quascunque res quibus ipsius definitionis terminus abundabit. Maiorum igitur predicamentorum maior erit definitio. Minorum vero minor erit etiam definitio. Animal ergo quod maius est: ita definiunt. Animal est substantia animata sensibilis. Hominem vero quod ab animali minus est: ita definiunt. Homo est animal rationale mortale: risus et discipline perceptibile. Quoniam maius est animal ab homine: maior erit animalis definitio ab hominis definitione. Plus erit dicere substantia animata sensibilis: quam animal rationale et mortale. Illa substantia animata sensibilis: sicut ipsum animal non solum hominem complectitur: sed et equum vel bouem atque alias huiusmodi species. si quis ergo ad hominem maiorem definitionem aptaverit: que est animalis: ut ita definiat hominem. homo est substantia animalis sensibilis. non est plena definitio nis ratio: cum equus atque bos substantia animata atque sensibilis esse possint: que species hominis non sunt. si quis vero maiori rei maiorem definitionem aptaverit: cur tam et diminutam quodammodo faciet rationem. Illa si quis animal definire volens dicat. Animal est res rationalis risus et discipline perceptibilis. non erit integra definitio: quoniam sunt quedam animalia que istius definitionis rationem subterfugere atque evadere possunt. Est enim animal bos quod neque rationale sit neque risus perceptibile. Sola igitur relinquunt bene defini: quecumque equalibus definitionibus constituentur. ubi autem equalis definitio sit: hoc modo possumus reperire. Predicamenta quecumque fuerint: si maius predicamentum de minore aliquo predicatur: converti non poterit: ut minor de maiore predicetur. Semper enim maiora de minoribus: nunquam minora de maioribus predicantur. Illam si quis dicat hominem esse animal: non poterit convertere animal esse homines. Illa homo nihil aliud quantum ad genus: nisi animal est. Animal quantum ad species potest esse etiam non homo. Idcirco vero predicamenta semper sibi ipsa invicem convertuntur. Illa quoniam risibile solius est hominis: risibile ad homines predicatur: et converti potest: ut homo ad risibile predicetur. Dicitur enim quicquid est homo: risibile. Quicquid est risibile: homo. Ergo quascunque definitiones convertere potes: ille vere atque pares sunt: quascunque convertere non potes: aut maiores aut minores sunt: pares inveniri non possunt. Illa si dicas hominem substantiam esse animalis atque sensibilis: verum est. Itē si convertas et dicas substantiam animalis atque sensibilis esse homines: non omnino verum dixeris. Idcirco enim et substantia animata esse atque sensibilis et homo non est. Itē si dixeris rem rationale mortale et discipline perceptibile esse animal: verum dixeris. Si autem dicas atque convertas animal esse rem rationale mortale et discipline perceptibile non omnino verum dixeris. Idcirco enim esse animal: et non esse rationale et risus capax. Ergo quoties est maior definitio quam id quod definitur: si prius dicitur id quod definitur. et maior definitio adhibetur. vera esse poterit definitio. si enim prius dixeris homines rem maiorem: et ad ipsos posterius adhibueris definitionem maiorem: ut prius dicas homo est et post subiuigas substantiam animalis sensibilis: verum est. Idcirco enim

Prime editionis In porphi. li. i.

necessario est substantia animata sensibilis. Si vero prius dixeris definitionem: et postea dixeris id quod diffinitio vera esse non omnino potest. Illam si definitionem maiorem prius dixeris: dicens substantia animata sensibilis: et postea rem minorem intuleris: ut dicas homo est: ut substantia animata sensibilis homo est: non omnino verum est. Potest enim et substantia animata sensibilis esse: et homo non esse. At vero si minor fuerit definitio quam illa res que definitur. si prius dicta sit definitio vera est: posterius falsa: Illam si dixeris definitionem que est minor. res rationalis mortalis risus et discipline capax animal est: vera est. Omnis enim res que rationalis et mortalis risus et discipline capax: necessario animal est. At vero si conuerteris et rem maiorem prius dixeris: post vero minorem definitionem adhibueris: vera omnino esse non potest. Illam si dicas prius animal est: postea autem iunxeris res rationalis mortalis risus et discipline perceptibilis: non omnino verum est. Potest enim esse animal: et rationale vel mortale non esse. Itaque si maior est definitio quam res fuerit: si prius rem dixeris: postea definitionem intuleris vera est. Si vero prius definitionem dixeris: post rem intuleris. falsa est: in minoribus vero definitionibus et maioribus rebus contra est. Illam si definitionem prius dixeris: postea rem subieceris: vera est. Si vero rem prius dixeris postea definitionem subieceris: vera omnino esse non potest. at vero in equalibus definitionibus conuertere equaliter potest. Illam quoniam solius hominis hec est definitio animal rationale mortale. equalis est hec ad hominem definitio: quoniam non est cui alij possit aptari. Itaque vel si prius definitionem dixeris: postea rem subieceris: vera erit: ut est homo est animal rationale mortale risus et discipline perceptibile. Sin vero conuerteris: et prius definitionem: postea rem dixeris: ut si dicas animal quod fuerit rationale mortale: risus et discipline perceptibile homo est: hec quoque vera est ita semper ut definitiones vere sint: neque plus neque minus in definitionibus oportet aptari sed equaliter definitiones conuenienterque disponi. Quod porphyrius scilicet non ignorans ait se neque plus neque minus esse esse generis definitionem.

De specie.

Et fabius. Sequitur inquit de specie disputare. Dic inquit quid sequitur. Et fabius: hic (ut opinor) ordo est.

Species quoque multis dicitur modis. Nam et uniuscuiusque hominis forma species appellatur. Rursus dicitur et pulchritudo vultus: unde pulcherrimos quoque speciosos dicimus. Dicitur species et ea que supposita est generi. unde et hominem animalis speciem appellamus. cum animal ipsum genus sit. et album coloris speciem.

Tunc ego speciei quoque nomen sicut generis equiuocum puta. Illam et hoc quoque multifariam appellari designat. Dicitur enim inquit species a figura corporis: et fortasse alia plura. De quibus quoniam nullus tractatus habebatur: iure pretermissa sunt. Hic tamen a victorino videtur erratum: quod cum idem sit cuiuscumque hominis species et vultus: quasi in alia appellatione speciei vultus iterum pulchritudines dixit. quasi non perinde pulchritudo sit vultus: ac tota species fuerit. Illam si quisquam pulcher fuerit toto corpore: etiam vultu. sed pretermittis his ad illam speciem que sub genere ponitur: atque genus efficit veniamus. nam

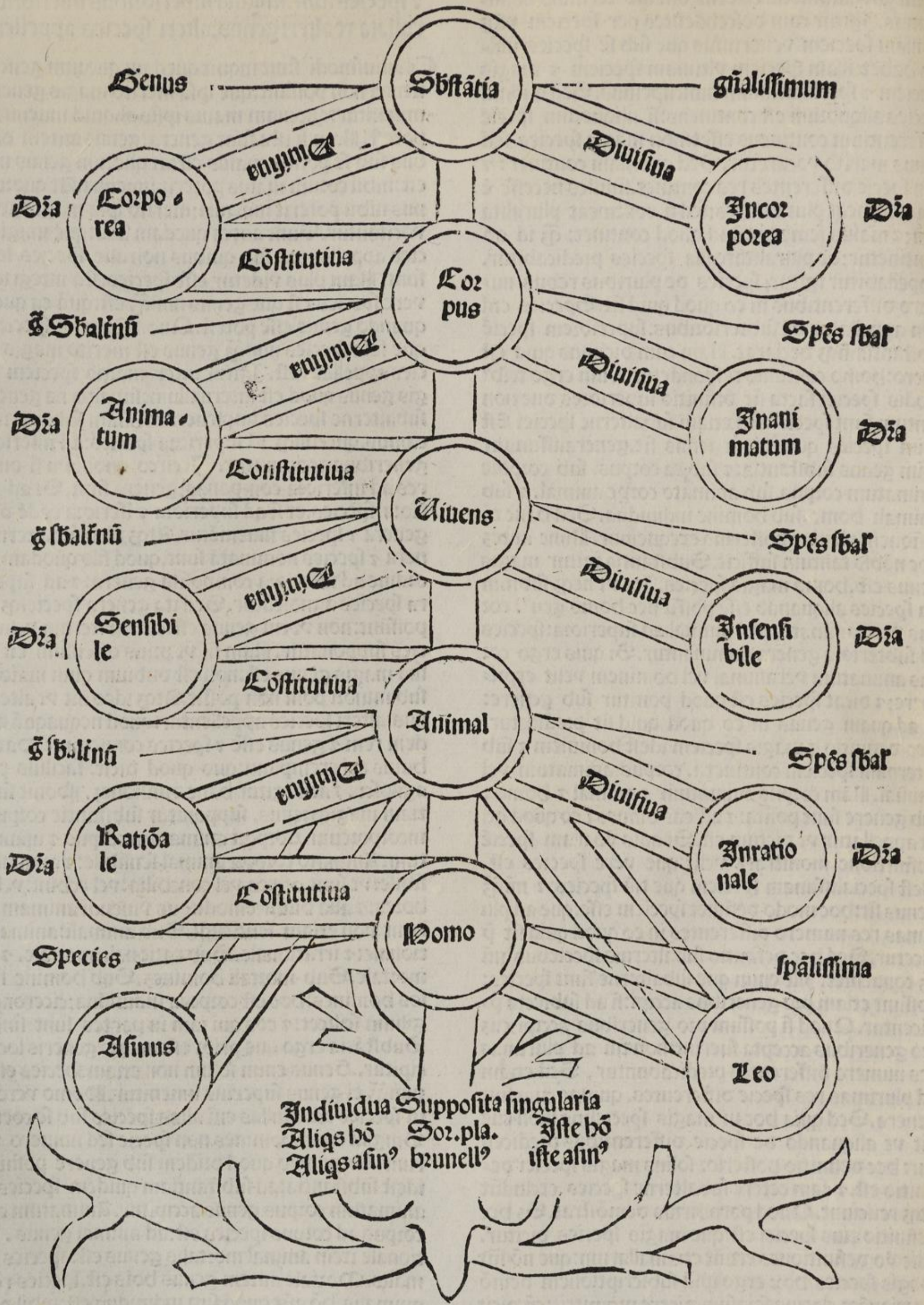
quod ut dictum est substantie ipse nullo speciei nomine generisue censentur: nisi quadam ad se inuicem collatione sint comparationeque compositae. Illam quod animal est: non ideo genus est: quod animal est: sed ideo quoniam hominis sub se atque equi et ceterorum animantium species habet. Atque ideo ait. Unde et hominem animalis speciem appellamus: cum animal ipsum genus sit: neque enim homo species diceretur: si super ipsum animalis appellatio non predicaretur. Sed ut monstraret non in vniuersis substantiis genera speciesque versari: sed etiam in omnium predicatorum nomenclationibus esse connexa: non solius substantie dedit exemplum sed etiam eius quod reliquum remanserat accidentis. Quod enim ait. Et album coloris speciem: que sunt in accidentis diuisione qualitatis. Sed quoniam inter se quedam connexio est et talis comparatio atque relatio: ut preter ad se inuicem habitudinem: genera et species esse non possint: nihil enim in eorum definitionibus concludi potest: nisi alterutrum nominata sint. nam si substantia generis specie supposita: species vero genere supposito et ad ipsam predicato perficitur: non est dubium quoniam definire necesse sit iure speciem cum genere: et cum specie iure nobis genus predicare necesse sit. Hec igitur etiam in generis subscriptione seruatur descriptio: cum generis definitio habita est. Hoc enim dictum est tunc esse genus quod ad distantes species diceretur. Illuc vero dicendum est id esse speciem que sub genere ponitur. Sed multiplex eius diffinitio haberi potest. Potest enim rursus dici id esse speciem: ad quam genus in eo quod quid sit predicatur. Que res utresque id significant speciem poni sub genere. Nam prima quidem definitio: id aperte designat. Secunda non talis est: quoniam semper minora maioribus supponuntur. Genus ab eo aliquid in eo quod quid sit predicatur: magis esse non dubium est. Quod si ita est: nullus est obscuritatis error: quin species que minor est maiori sibi generi supponatur. Imbil igitur hec secunda definitionis significatio a priore differt. Si enim species sub genere non poneretur: genus ad speciem in eo quod quid sit non predicaretur. Tertia vero definitio speciei integra ratione collecta est: et ipsius speciei vim naturamque demonstrat. Dicit enim species esse: que ad plurima numero differentia in eo quod quid sit predicatur. Que diffinitio etiam ex superiore genere debuit esse plenissima. Sed ego non quantum castigata permittit breuitas explicabo. sed prius de ipsis generibus speciebusque pauca dicenda sunt: cum sint quedam genera que species habeant: atque ipsa alijs generibus species esse possint: non est dubium ea gemina comparationis habitudine fungi: ut ad alia species: ad alia genera nominentur. Sed si in vno solo atque ordine speculemur: et quodcumque genus alicuius rei repertum est: eius rursus genus aliud requiramus: et rursus aliud atque aliud iterum si nihil sit quod intellectus ratione consistat: inexplicabilis interminabilisque tractabitur. Sed quoniam multa sunt in his scientie fundamenta: que nulla ratione animi in infinitum procedentia concluduntur: dicendum necessarium est posse nos ascendentes usque ad tale aliquid peruenire: cuius cum ipsum ceteris genus sit: aliud genus inuenire non possumus: quod genus primum et magis genus et generalissimum nuncupetur. Sed si hoc in genere contingit: ut ascendentes alicubi consistamus: non est dubium quin descendentes iterum per species ad aliquem

quem quodammodo calcem offenso termino confi-
 stamus. Igitur cum descendentes per speciem vsqz
 ad illam speciem venerimus que sub se species nul-
 las habet: illam speciem vltimam speciem ⁊ magis
 speciem ⁊ specialissimam nuncupemus. Sed quoniā
 species aliquorum est continens: si aliquorum specie
 differentium continens esset: non magis species sed
 genus merito vocaretur. Sed quoniam continet: ⁊
 non specie differentes res continet. similes necesse ē
 sibi contineat pluralitates: sed si contineat pluralita-
 tem: ⁊ maius semper est id quod continet: q̄z id qd
 continetur: de pluralitate illa species predicabitur.
 Appellabitur igitur species de pluribus rebus nu-
 mero differentibus in eo quod quid sit. Species enī
 cum appellatur de subterioribus: superiorem specie
 substantiamqz declarat. Nam cum dicimus quid est
 cicero: homo continuo respondetur. Cum ergo tribus
 modis speciei facta sit definitio superiores due non
 tantum sunt species: sed etiam subalterne speciei Est
 enim species que ⁊ ipsa genus sit. generalissimum
 enim genus substantia: ⁊ sub ea corpus. sub corpore
 animatum corpus. sub animato corpe animal. ⁊ sub
 animali homo. sub homine individua. Sed hanc di-
 uisionem plenius posterius exequemur. Illuc autē
 hoc nobis tantum sufficit. Substantia igitur magis
 genus est. homo magis species. Ita vt neqz substan-
 tia species aliquando esse possit nec homo gen⁹. cor-
 pus vero animatum vel animal ad superiora: species
 ad subteriora genera nominantur. Si quis ergo cor-
 pus animatum vel animal vel hominem velit expri-
 mere: ⁊ dicat species est quod ponitur sub genere:
 ⁊ ad quam genus in eo quod quid sit predicatur.
 hec definitio ⁊ magis speciem id est hominem ⁊ sub-
 alternam speciem continet. i. corpus animatum vel
 animal. Nam corpus animatum ⁊ animal ⁊ homo:
 sub genere sunt posita: ⁊ ad eas omnes i eo quod qd
 fit appellatur vt dictum est. Si quis vō illam specie
 definitione monstrare velit: que vere species est.
 id est specialissimam speciem que tñ species: ⁊ nūqz
 genus sit: hoc modo definit speciem esse: que ad plu-
 rimas res numero differentes in eo quod quid sit p̄
 dicetur. Sed hec definitio subalternis speciebus nū-
 qz conueniet. Ille enim que subalterne sunt species:
 possunt etiam pro generibus accipi: si ad subiecta p̄-
 dicentur. Quod si possunt pro generibus accipi: euz
 pro generibus accepta fuerint: non tñ ad plurimas
 res numero differentes predicabuntur. Sed etiam
 ad plurimas res specie differentes. quippe cum sint
 genera. Sed quia hoc in magis speciebus non eue-
 nit vt aliquando de specie differentibus predican-
 tur: hec definitio posterior solius magis speciei de-
 finitio est. ⁊ eam cetera subalterne species excludūt
 atqz reiciunt. Quod porphirius demonstrat. S; hec
 definitio eius speciei est: que magis species dicitur.
 Alie vō definitiones erunt etiam illarum: que nō sūt
 magis species. hoz ergo ipsā subscriptionem demō-
 strationēqz clarius seipsum dicere promittit: cū dicit
C Manifestius autem hoc fiet quod dicimus hoc
 modo. in omnibus predicamentis sunt quedā ma-
 gis generum ⁊ magis specierum. ⁊ magis genera
 sunt: supra que nullum aliud genus poterit inueni-
 ri. Magis species rursus. sub qua nulla species re-
 peritur horum interualla que possident. ⁊ genera

⁊ species sunt. singula superioribus inferioribusqz
 collata vt alteri genus. alteri species appellentur.

C Huiusmodi sunt inquit quedam quorum genera in-
 ueniri non possunt: que ipsa merito magis genera no-
 minantur: quoniam maius ipsis aliquid inueniri non
 potest. Nam si ista sunt genera: genus autem omni-
 bus sub se positis maius est: at quorum genus nullus
 est: nihil eorum maius poterit inueniri. At quorum ge-
 nus nihil poterit inueniri: merito ipsa magis genera
 vocitantur. Sunt autē quedam alia: que magis spe-
 cies appellantur: sub quibus non alie species locate
 sunt. Nam plus videtur esse species. Ea integrior: ⁊
 vere species est que genus nunqz est: quā ea que ali-
 quando genus esse potest. Quod si verior species est
 que sola species nunqz genus est merito magis spe-
 cies appellata est. Igitur inter magis speciem ma-
 gis genus quod est interuallum: subalterna genera: ⁊
 subalterne species impleuerunt. Nam subalterna vo-
 camus. quecunqz ad superiora species: ad inferiora p̄
 generibus accipiuntur. Icirco quoniam si omnes
 res ad inferiora componas: genera sunt. Si ad supe-
 riora: species. et si ad superiora ⁊ inferiora eadē ducas
 genera ⁊ species inueniētur. Atqz ideo subalterna ge-
 nera ⁊ species nominata sunt. quod filo quodam atqz
 ordine ad inferiora composita genera: ⁊ ad superio-
 ra species agnoscat̄ur. Sed ita genera speciesqz esse
 possunt: non vt cui genus est: eidem iterum velut spe-
 cies supponatur. Nam si (vt prius ostensum est) sp̄
 sua magis genus est: non est dubium quin maior res
 sub minori poni non possit. Atqz ideo ait vt alteri ge-
 nus: alteri species appellentur: quod nequaquā ad eā-
 dem rem ⁊ genus esse ⁊ species conueniret. Dat igit̄
 huius rei exemplum: quo quod dicit: facilius possit
 agnosci. facit igitur hanc diuisionē. Pōnit substā-
 tiam magis genus. supponitur substantie corpus ⁊ i
 incorporatum. Corpore animatum corpus ⁊ inanima-
 tum. Animato corpore animal sensibile: ⁊ animal insē-
 sibile: vt sunt ostrea vel conchilia: vel ecbini: vel ar-
 bores: ⁊ alia huiusmodi: que viuendi animam ha-
 bent: non etiam sentiendi. Sub animali: animal ra-
 tionale: ⁊ irrationale. Sub rationali: mortale. ⁊ im-
 mortale. Sub mortali homines. Sub homine singu-
 los homines: hoc est corpora individua: ciceronē vir-
 giliū scilicet: ⁊ eos qui iam in partes sunt singuli.
 Substātia ergo que prior est: magis generis loco ac-
 cipitur. Genus enim solum non etiam species est: qd
 nunqz ei genus superius inuenitur. Homo vero so-
 lū species est. Nullas enī alias species sub se coeret.
 Singuli enim homines non specie sed numero diffe-
 runt. Corpus vō quod pridem sub genere posuimus
 id est substantia: ad substantiam quidem species: ad
 animatum corpus genus accipitur. Animatum autē
 corpus ad corpus species est: ad animal genus. Ra-
 tionale item animal mortalis genus est: species ani-
 malis. Mortale autem genus hoīs est. species rōalis
 animalis. hō aut quod sup individua est: nihil de ge-
 neris natura sortitus ē: sed tantū sola species appel-
 latur. Sed hanc diuisionem sicubi in aliis rebus trāf-
 ferri ⁊ aptari placet ita cōsiderandū est: vt qcqd fue-
 rit: cuius genus inueniri non potest: magis id genus
 appellet̄. Et qcquid cuius nulla species fuerit. i. vt su-
 per individua collocetur illaz magis specie esse. Opz
 enī si qd genus sit: super differentes specie res poni.

De predicamento substantie

Quod aut magis spes. nō sup spē res differētes ponit: nūq̄ digne gen⁹ poterit appellari. Ergo qm̄ quēadmodū qd̄ supi⁹ gen⁹ sup se gen⁹ nō hz: magis genus dicit̄ ita spes qm̄ sub se species nō hz s̄ tñ̄ individua merito magis species appellat̄. Illa aut̄ que i medio posita sunt. nō eiusdē sunt habitudinis: Illā qm̄ spes esse possūt: non sūt magis genera: z qm̄ genera esse

possūt: iccirco nunq̄ magis spes predicatur. Nam illis que supersūt species sunt: illis vero que subsunt loco generis p̄ponūt. Cū igitur due forme sint oīum rerū: aut vt genera p̄ponāt: aut vt species supponāt: sūmitates. i. generalissimū genus. z specialissima species: singulas tñ̄ cōtinēt habitudies. Illud vt tñ̄ genus: nūq̄ species videatur: illud vt sola spes: nūq̄

etiam

etiā genus appelletur. Subalternatio que media sūt duas formas habent. i. vtrasq;. Illamq; vt frequen-
tius inculcatus est: et generis quodammodo parente-
lam: et speciei derivationem sortita sunt. Nec hoc for-
tasse nos turbet: quod species specialissima habz ali-
quid sub se. Illamq; homo cum sit magis species: ha-
bet sub se singulos homines. Nec enim quāuis indi-
uiduis superfit: nunq; formas specialitatis imutat.
Cum enim sub se individua habeat: que contineat: et
que sub specie vera sint: et nulla substantie propieta-
te discrepent: species eorum vocatur que continet.
Ita homo et animalis species dicitur: quia continet
et hominum singulorum species est: quia eos continet:
qui nulla unq; specie discrepabūt. Diffinitio igitur
magis generis. magisq; specierum talis est. Magis
genus esse dicitur: quod genus semper sit nunq; spēs
et quorum superius nullum genus sit. Rursus magis
species est: quod species semper sit nunq; genus. Et
iterum que nunq; diuiditur in species: et que ad plu-
rima numero differentia in eo quod quid sit predica-
tur. Illa vō alia: ut sepe dictum est: et genera et spēs
esse possunt: superioribus scilicet inferioribusq; colla-
ta. Hoc autem attentissime respiciendum est: quod i
diuersis longe nationibus in eo genere: ubi ex sāgui-
ne aliqua cognatio deducitur: diuersarū cognatio-
nū gens ad unū caput generis deduci potest. Illāq;
romā a romulo sunt: romulus autem a marte mars
a ioue: poterit gens romanorum ad iouem duci. Itē
quoniam athenienses a minerua: minerua a ioue po-
test atheniensium gens ad eundem iouem uelut ad
originem deduci. Item quoniam perse a sole: sol au-
tem a ioue: possunt perse quoq; ad eundem iouē ue-
lut ad originem propriā deduci. Ita diuersissime gē-
tes ad unius cognationem erigi possunt. Quod idēz
speciebus generibusq; non fit. Illunq; enim diuersa
genera sub vno genere poterunt accommodari. Aristo-
teles enim primorum generum predicamenta decem
constituit: que velut aliquis fons: ita subteriorib⁹ oī-
bus ortum quodammodo nationemq; profusserint.
Nec igitur decem predicamenta: quoniam genera-
lissima sunt et superius eis nullum aliud inueniri ge-
nus potest: ad vnum genus reduci non poterūt. Qd
si decem genera prima ad vnum genus reduci nō po-
terunt: nec vlla que sunt sub eisdem generibus: idēz
species subalternāq; genera: ad vnum genus aliquā-
do poterunt applicari. Illam si prima eorum genera
ad vnum superius duci non possunt: non est dubius:
quin ea ipsa que sub ipsis sunt: ab vno genere coer-
ceri contineriq; non patiantur. Illam si substantia: q̄
litas: et quantitas: et cetera sub alio communi gene-
re poni non possunt: quod ipsa magis sunt genera:
nec quicquid substantia fuerit. i. sub eodem genere
animal vel homo: vel item sub qualitate vel quanti-
tate: ad aliquid genus commune se poterunt applica-
re. Illunq; enim inueniri genus poterit: quod hec
decem genera solitario et proprio intellectu intra se
possit veluti species cōtinere. At dicat quis. Nec oīa
decem genera: si vere sunt: substantia quodammo-
do vel entia dici posse. flexus enim hic sermo est ab
eo quod est esse: et in participii abusione tractum ē p-
pter angustationem latine lingue compressionemq;.
Nec igitur vt dictum est entia possunt appellari.
Et eas hoc ipsum. i. esse genus eorum fortasse dici vi-
debitur. sed falso. Illamq; omnia que inter se equivo-
ce nominantur: nunq; eiusdem continentiaz generis

fortiuntur. Quippe quorum substantia discrepat:
non est dubium: quin generis quoq; ipsius definitio
discrepabit. hec autem vt entia nominentur: non vni-
uoce sed equiuoce predicantur. Illam quoniā substan-
tia ens est: et item qualitas ens: si quis rationem defi-
nitionemq; substantie et qualitatis dixerit: eadez na-
tura vtriusq; non poterit conuenire. Non est dubiū
quin substantia et qualitas non vniuoce sed equiuoce
predicentur. Quod si equiuoce predicantur: sub eius-
dem generis fonte poni non poterunt. Non est igitur
in generibus speciebusq; aliquid genus solum:
quod possit diuersa rerum genera coercere. Tūc sa-
bius. Abundanter hec inquit omnia: et de his ipsis re-
bus frequentius inculcatum est. Sed perge ad sequē-
tia. faciam inquā. Nec enim vt arbitror sequuntur
Ergo decem genera constituit aristoteles in pre-
dicamentis: que magis genera sunt. At vero ille q̄
magis species sunt: semper in plurimo quidez nu-
mero sunt: non tamen in infinito. At vero indivi-
dua que sub magis specie sunt: infinita sunt semp.
Hoc enī dicere vult qd multo plures species sunt
quam genera. habet enim genus sub se plurimas spe-
cies et quoniam decem genera omnium rerū prima
sūt: species specialissime si solū decē sūt h̄ plures: nō
tamen infinite. Individua vō q̄ sub magis speciebus
sunt: infinita sūt et eorū intelligētia nulla vnq; capi
potest. Que enim infinita sunt: nullo scientie termi-
no concluduntur. Igitur omnis nobis diuisio omnis
q; scientia: a magis generibus per subalterna gene-
ra vsq; ad magis species deducatur. Ibi enim confi-
stentes integram superiorum scientiā accipere possu-
mus ac retinere. Si quis autem individua velit sciē-
tia disciplinaq; comprehendere: frustra laborabit. h̄
ita iubemur a magis generib⁹ usq; ad magis species
per interualla media discurrere: ut specificis differē-
tiis diuidentes subalterna genera usq; ad magis spe-
cies descendamus. Specifice autem differentie sunt
que speciem quamcunq; declarant. Declaratur autē
species differentis hoc modo. Siquis enīz dicat sub-
stantiam: vt ponat sub substantia corpus. sub corpo-
re animatum corpus: sub animato corpore animal:
sub animali rationale animal. Sub animali rationali
mortale. omnes has species que sunt substantie: cuz
pro differētiis posuerit: hominis scilicet species infor-
mabitur. Illam corpus animatum ab inanimato cor-
pore differentia est. Idōzō autem animal ab insensibi-
libus: et rationale ab irrationale: et mortale ab imor-
talibus differentie sunt: hec igitur omnia cum iunxe-
ris: vnā speciem declarabis. i. hominem. Illam
cum dicit corpus animatum: animal rationale et mor-
tale que scilicet differentie in subalterno ordine sibi
supposite sunt. hominem demonstrasti. Sunt quedā
alie differentie: que tales sunt: ac si dicas animal rhe-
toricū: quod solus homo rhetor possit esse. Sed hec
differentia non perspicax differentia ē et substantiaz
hominis: naturamq; non perficit sed tantum artem
quandam scientiaq; cōmendat. Ille igitur in diuisio-
nibus differentie speciesq; profunt: ex quib⁹ illa que
dicitur magis species informatur: et hec vocatur spe-
cifica differentia: que magis speciem possit efficere.
Ergo cum per hec descensus fuerit ad magis species
relinquēda sunt sub magis speciebus individua: nec
eorum est aliqua scientia requirenda. Illam illa non
solum infinita sunt sed etiam quecunq; in sese conti-

Prime editionis in porphi. li. i.

nuerint infinita sunt: rhetorica enim species est Scuz venerit in singulos hoies: tunc per singulos et in finitos diuisa etia singula fiet et infinita. Si eni oēs q cunqz sunt vel fuere numerentur rhetores: nullus vn qz huiusce numerationis finis erit: cum presertim etiaz per infinita tempora in futurum singuli homines rhetores esse possint. Sic fabius. Hoc igitur inquit erat: quod ait.

Porro autem vel artium vel disciplinarum cuz indiuidua per singulos homines esse ceperint: rationem ad percipiendum capere vel habere omnino non possunt.

Et ego. Hoc inquam est qd cum artes vel discipline: que in sua specie vna añ collecta fuerint: in indiuidua venerint. i. per singulos hoies: in infinitam multitudinem innumerabileqz sese dispersant. hoc aut idcirco euenit. quod hec eadem ratio est: quam porphirius ipse dirigere non neglexit. Genus enim cuz vnū sit plurimarum specierum progenitiuus est. Illaqz sub vno genere plures species inueniuntur. Idcirco quoniam species genus illud vnde profluunt: in plurima segregant atqz dispersant. Genus autem plurimas colligit res: sicut ipsum a plurimis iterum speciebus diuidit. Illamqz homo coruus et equus: que sunt species: quantum ad animal: equaliter animalia sunt. Ita enim nomen animalis omnes suas species intra se continet. Quod si et in homine animalis nomen est: et in coruo: et in equo: non est dubium quonia illud genus. quod sub se ipsum ea continet species diuise inter se diuidant multiplicentqz. Colligit igitur genus species in se: species vero genus ipsum suapte natura dispersant. Est igitur genus collectiuum specierum suarum. et quodammodo adunatiuum. Species vero diuise generis quodammodo multiplicatiue. Igitur qnqz ad magis genera ascensio qz specierum multitudinem per genera colligit adunatqz. Cum vero a magis generibus vsqz ad magis species decurritur. omnis vnitas generum superiorum in multitudine ramosalqz species segregabitur. Quod autem ait multitudo capienda. perinde est ac si diceret: multitudo facienda est. nam cum diuidis genus in spes: easdem species multas esse accipis. quas tu idem fecisti. Species quoqz ab hac generis adunatione ac quodammodo collectione non discrepant: Illamqz et ipse infinitatem indiuiduorum ad vnaz reuocant formam. Singulorum enim hominum species que est homo: collectiua est: hoc modo. Ad hominis enim specie cum cti singuli homines vnus homo sunt. i. prima species que nos continet coeretqz. Porro autem ipsa spes in nos multos scissa diuiditur. Omne enim quod singulum est atqz indiuiduum: illud vnde nascitur diuidit. Omne quod non est singulum atqz non indiuiduum sed diuidi potest: non per seipsum magis diuidit subteriora. qua colligit. His igitur expeditis: constat genus plurimarum specierum esse genus: et species plurima sub se indiuidua coerere: Illam si qua sunt subteriora illa que sunt superiora dispersant: et in multitudinem dissipant diuiduntqz: Quare non est dubium quin superiora semper inferioribus pauciora sint. Preedicamenta vero aliud de alio: vel ad se inuicem que torquentur: hoc modo sunt. omnis enim res aut maior erit: aut minor: aut equa: omne quod est maius: de minore poterit predicari. Minus vero de maiore non dicitur. Illam quoniam animal est et homo et equus:

ad animal hominem si predicare volueris: tantum hec conuenit predicatio: quantum conuenit animal esse hominem. Age enim: conuerte et dic hoc esse animal quod hominem. Quantum igitur pars est animalis: que hominis speciem contineat: tantum animal homo est. In illis autem aliis partibus animalis que aliud continet quam est species hominis: appellatio non conuenit. Illam si dicas animal homo est: quod homo in illa parte in qua equus est animal et coruus: ista talis predicatio non aptatur. Atqz ideo vniuersaliter non conuertuntur. Illa si dicis omnis homo animal verum est. Si dixeris omne animal homo est: falsum est. qd si maiora de minoribus predicantur: quia omne minus in se continet: et minora de maioribus idcirco non predicantur: quia maiora minoris definitionem superuadunt: et quodammodo exuperant: non est dubium quin illa que sunt equalia sibi: possint ipsa conuerti: Equalia autem sunt illa que neqz minora neqz maiora sunt. i. vt si in quamlibet speciem opponantur: et omni illi speciei adsint: nulli et alij: nam omnis homo risibile est: et nulla alia species risibili: potest proprio nuncupari. Atqz ideo quoniam equalia sunt: conuertuntur. Dicis enim quid est homo. Risibile: quid est risibile. homo. et item. quid est hinnibile: equus. quid est equus hinnibile. Quod si semper maiora de minoribus predicantur: superiora necesse est genera esse: et omnia subalterna minora sunt. Quod si subalterna omnia minora sunt: non est dubium: quin si quis per subdiuisionem descendat ad vltimam speciem: quod cunqz genus de vicinis sibi predicabit etia de subalternis. namqz substantia habet sibi vicinam ad subteriora genus. Ad se vero speciem: quod est corpus. De hoc igitur substantia predicatur. Si quis enim interroget: quid est corpus: dicitur substantia. sub corpore vero est animatum corpus: et sub eo animal. Ergo quonia substantia idcirco predicatur de corpore: quia illi est superior: necesse est quibus corpus superius fuerit: eisdem etia sit substantia superior. Illam si corpus predicatur de animato corpore et de animali: predicabitur et substantia de animato corpore. et de animali. Sic igitur quecunqz superiora fuerint de subterioribus non solum sibi vicinis: sed etiam longe subterioribus predicantur. Illam si maiora sunt his que sibi vicine sunt speciebus: multo maiora erunt etiam illis quibus vicine species fuerint ampliores: ergo de quibuscunqz species predicatur de ipsis predicabitur et illius speciei genus. Illam si species aliqua alicui maior est: multo genus speciei ipsius illa re qua species maior est: maius erit. Atqz ita ad id predicabitur quemadmodum ipsa species antea predicata est. Quod si ita est: non est dubium quod genus quoqz generis illius quod ad illud ad quod species predicatur: poterat predicari etia id quoqz de eo de quo species et genus speciei predicabatur: predicari posse. Illam si quis dicat ciceronem esse hominem cum animal hominis genus sit: non erit absurdum ciceronem animal predicari. et cuz animalis ipsius substantia genus sit non erit inconueniens ciceronem substantiam predicari: quoniam que superiora de subterioribus predicantur: et que subteriora sunt si qua alia sibi subteriora habeant: illud primum genus habebunt etiam ista subteriora: et de his conuenienter predicabitur. Igitur spes de indiuiduo predicatur vt maius: magis genus vero de oibus subalternis: et de magis specie predicatur. equo enim modo dicitur et corpus substantia: et animatum corpus substantia: et sensibile

sensibile corpus substantia: et rationale animal substantia: et mortale substantia: et homo substantia: et de ipsis etiam magis genus individuis predicatur: ut dictum est: potest enim cicero dici substantia. Species vero sola de nullis aliis nisi de individuis predicatur: ut predictum est. Individua autem ipsa de nullo alio predicantur nisi de ipsis. i. singulis. Natura autem individuum hoc est: quod proprietates individuum in solis singulis individuis constant: et in nullis aliis transferuntur atque ideo de nullis aliis predicantur. Ciceronis enim proprietas cuiuslibet modi fuerit: neque in catone neque in brutum neque in catullam aliquando conveniet. At vero proprietates hominis que sunt: id quod rationale: mortale: risibile. pluribus et omnibus individuis possunt et singulis convenire. Omnis enim homo et singillatim individuus et rationalis est: et mortalis: et sensibilis: et risibilis. Atque ideo illa quorum proprietates possunt aliis convenire: possunt de aliis predicari. Horum autem quorum proprietas in aliis non convenit: nisi ipsis tantum individuis singulariter: de aliquibus aliis preter se singulariter predicari non possunt. Repetendum est igitur: quod omne individuum specie continetur. Species vero ipsa coerces a genere: et unum quasi omnium corpus magis genus est et nunquam est pars. Individuum vero pars semper est nunquam est totum. Species autem et pars et totum merito nuncupatur. Nam ad genus pars est: ad individua totum: dividit enim genus (ut dictum est) et individua colligit. Sed species pars est alterius. i. generis. Totum vero non est partis sed partium. Illamque genus et unum est: et plures species unius rei. i. unius generis species pars est. Et quoniam individua plura sunt et infinita sub una specie qua illa individua colligit. Species illa non est unius totum id est non est partis totum: sed plurimorum id est partium: plures enim partes sub ea individuum sunt quarum totum species. i. homo appellatur. Sed de genere et specie sufficienter dictum est. Et quoniam matutine salutationes vocant. in futuras noctis vigiliis quod est reliquum transferamus.

Explicit editionis prime liber primus. Incipit Secundus de Differentia.

Multa nobis a parente natura excelsius quam ceteris animantibus graviora illustrataque concessa sunt. Que nos ita quasi que dam benigna artifex humanitatis excoluit: ut primum nobis reputandi considerandique animos rationemque concederet. post vero ratione reperta proloquendi conferret usus. Sed que natura nos non corporis sensibus a beluis sed mentis divinitate distare concessit: cum sibi adiunxerit et a sue vivacitate nature non discesserit tunc sicut ipsa est eterni generis: ita quoque famam in posterum vitamque glorie infinitissimis temporibus coequet. Sin vero se pravis libidinibus corporis obnoxiam mens perdendam corrupendamque permiserit: naturam corporis sequitur. Illamque nihil eius vivacitatis post corpora remanet: cui omnis labor et studium de rebus corporis atque in corpus impensum est. Quare advertendum est: ut nos meliores accuratioresque reddamus: non ea re qua pecudibus nihil distare possimus. Sed quo celestius virtutum similitudine eternitatis gloriam factis egregijs dictisque mereamur. Sed de his alias nunc ad propositum revertar. Cum igitur alterius noctis consuetam lucubrationem vigilieque venissent: credo besterne rationis subtilitate captus vel qua ipse est cupi-

ditate discendi audiendique studio vigilantis: quas nunquam surrexerat: fabius ad me prexit. Qui postquam con- salutatus: sequentis a me operis promissam continuationem reposceret. faciam inquam non inuitus: quippe cum nec mihi sit in vita quicquam melius agere: et tu hanc mihi incunditatem studio tuo augeas: quod mihi perquam gratissimum est. Placuit igitur ut quoniam besterna dissertio speciem explicuerat: alterius expositionis principium de sequenti differentia sumeretur. Hic fabius. Uberrime inquit a te besternis vigilijs de generibus et speciebus expositum est. Sed (ut dici audio) subtilior differentijs tenuiorque tractatus est non inquam immerito: illam varie accepte differentie varias habebunt etiam potestates. Erunt namque alias genera: alias species: alias vero differentie. Hoc postea demonstrabitur. Illuc vero ita (ut arbitror) textus est:

Omnis differentia et communiter et proprie et magis proprie dicitur

Differentia quoque multis appellari modis designat. Dicit autem tribus his modis fieri differentiam: cum aut communes sunt: aut proprie: aut magis proprie. communes sunt: quibus omnes aut ab alijs differimus. aut a nobis ipsis. nam sedere vel ambulare vel stare differentia est. nam si tu ambules: ego vero sedeam: in situ ipso atque ambulatione differimus. Et item ego cum nunc sedeo: postea vero si ambulez: communi a me ipso differentia discrepabo. Proprie vero sunt que uniuscuiusque individui formam aliqua naturali proprietate depingunt: ut si quis sit cecus oculis: vel crispus capillo. Et enim propria uniuscuiusque singuli hominis sunt quoquomodo. ista nascuntur. Magis proprie sunt: que in substantia ipsa permanent: et totam speciem differentie descriptione permutant: ut est rationalis vel mortalis hominis differentia. Horum autem communes et proprie differentie sub eadem specie singulos a se faciunt discrepare: illa proprijs differentijs: illa communibus. Magis proprie vero totam naturam cuiuslibet speciei substantiamque permutant: et ab alijs speciebus segregant atque dispergunt. Harum ergo communes et proprie differentie quoniam speciem non permutant: sed formam quodammodo et habitudinem solam faciunt discrepare: alteratum facere dicuntur. i. non integrum alterum facere. i. non integre permutare: Sed quodammodo discrepantiam distantiamque ideo non vocantur alterum facientes. i. permutantes. Sed magis alteratum. i. non integrum alterum facientes. Illa vero tertia. i. magis propria. quoniam substantialis est: et ipsius speciei inserta nature: alterum facit. Nam quoniam homo atque equus quantum ad id quod animalia erant: una illis erat substantia: veniens rationale disgregavit omnino speciem: et funditus alteram fecit. Ergo communes et proprie differentie alteratus facientes vocantur. Magis proprie autem alterum facientes. Constant igitur differentiarum alias facere alterum alias alteratum. ille que faciunt alterum: substantiales sunt: et omnes naturam speciemque permutant: et specificales predicantur: valet enim qualibet speciem constituere: et ab alijs omnibus segregare: et eius formam naturamque componere. Nam si dicas mortale et rationale differentias et eas animali supponas: non est dubium quin cum hominis speciem facias: speciei huius sint perfectrices. atque ideo specificas nominantur: quod et permutant naturam. et ipsam substantiam cuiuslibet illius

Prime editionis In porph. li. ii.

speciei constituunt. Ille vero alie nihil aliud efficiunt nisi alteratum quippe cum aut proprietate quadam forme alie distet ab alio: aut aliqua habitudine et dispositione aliquid faciendi. Illa igitur magis propria differentia: quam specificam nominamus: sola poterit in generis diuisione congruere. Et enim cetera nihil ad substantiam: sed ad quandam quodammodo eiusdem similitudinis discrepantiam distantiamque ponuntur. Nihil enim in illis preter alteritatez solas reperire queas quippe que non constituunt species sed constitutas etiam et effectas magis propriis suis qualitatibus ipse discriminant. Quod autem dicit.

¶ Repetenti. nunc a superioribus dicendum est. Differentiarum alias esse separabiles: alias esse inseparabiles.

¶ Hoc est quod hic nunc diuisione alia rursus assumit. Nam cum prius differentiam in tribus partibus separaret: et postea tres illas in duarum tantum numerum quietatemque colligeret: ut alias alterum facientes esse diceret: alias alterantes: ipsarum rursus trium tertiam sumitur facienda diuisione: Dicit enim alias esse separabiles alias inseparabiles: et sicut in priore diuisione alterata facientes due fuerunt communes et proprie. sola vero magis propria remanserat que alterum faciebat eodem nunc etiam modo inseparabilibus et in inseparabilibus communis tantum separabilis. Alie vero differentie utreeque ut cecitas oculorum vel flaua cesaries: vel corporis proprietates: que sunt proprie differentie: vel certe rationabilitas vel mortalitas: que sunt magis proprie differentie: possunt nunquam ab hominis specie segregari. Sedere vero vel currere: que communes sunt separantur a singulis: et item rursus adduntur. Earum vero que sunt inseparabiles: alie per se veniunt: alie vero per accidens. Et ille vero que per se veniunt: a magis propriis manant. Ille que per accidens: a solis propriis effunduntur. Et inseparabile accidens est: quicquid per inseparabilem propriam differentiam unicuique speciei contigerit. Sed quamquam propria et magis propria inseparabiles differentie sunt nunquam tamen illam superiorem formam naturamque commutant. Nam magis propria semper alterum: propria vero solum semper efficit alteratum: Huc accedit quod inseparabiles proprie possunt alicui plus minusue contingere. Inseparabiles magis proprie nec cumulis intentionis augentur: nec in diminutione decrescunt. Notest enim alius procerior alius fusciore: deductioribus alius capillis: alius flauioribus nasci: que sunt inseparabiles proprie differentie. At vero magis propria. i. rationale: neque plus neque minus admittit. Omnes enim homines in eo quod homines sunt. equaliter sunt rationales atque mortales: Nam si genus plus minusue esse possit genus: possunt etiam differentie vel intentione crescere. vel remissione decrescere. Nam quoniam animal non est plus homini quam equo neque equo plusquam ceteris: equaliter subiectis omnibus genus est. Sic specierum differentie quas specificas appellamus: magis minusue non capiunt. Nam si animal rationale mortale huius hominis definitio est: et hominum nihilominus singulorum: non est dubium quin hec definitio ad omnes homines singulos equaliter semper aptetur: et nulli neque plus neque minus conueniat: Quod si ita est: partes quoque totius definitionis que sunt differentie tales erunt: ut nulli neque plus neque minus sed equaliter semper et conuenienter aptentur. Partes autem huius definitionis sunt rationale et mortale. Rationale

igitur et mortale: que sunt magis proprie differentie plus minusue non capiunt. Ab hac igitur. i. separabiliu inseparabiliumque differentiarum diuisione. tribus modis differentias speculamur. Nam aut separabiles sunt: aut inseparabiles. Inseparabiliu vero aut per se veniunt aut per accidens. Que per se veniunt alie sunt que genus diuidunt: alie que speciem informant atque constituunt. Sed de superioribus prius dictum est. Illuc autem de his que genus diuidunt: et specie constituunt differamus: Omnis quecumque sit generis diuisione in species: si earum specierum alia subdiuisione fiat: et a magis generibus per subalterna genera usque ad magis species decurratur: gemina in his erit duplexque diuisione. Namque si contrarias specierum differentias respicias: generum est diuisione. Si subalterno rum generum: sit specierum constitutio: Si enim genus diuidamus. i. substantiam. ut iam speciei dispositione diuisa est: et sit substantia: post substantiam animatum corpus et inanimatum. Sub animato corpore sensibile et insensibile. Sub sensibili. i. animali rationale et irrationale. Sub rationali mortale et immortale. He igitur differentie eodem species sunt: si contra seipsas in diuisione respiciantur: diuidunt genus hoc modo. Nam quoniam sub substantia animatum corpus et inanimatum posuimus. si animatum corpus contra inanimatum respicias: substantias diuisisti. Si vero subalterna genera in ipsis differentiis aspicias: species constituisisti. Nam si animatum corpus et quod sub ipso est sensibile corpus aspexeris: animal respexisti. Item si rationale differentiam contra irrationalem differentiam acceperis: genus quod est utrorumque. i. animal diuisisti. Si vero sub eodem ordine rationale differentiam et mortalem accipias: hominis sine dubio speciem demonstrasti. Item he differentie alio modo accepte sunt generis diuisibiles: id est genera diuidentes. Alio vero modo sunt constitutive specierum: id est que species declarent atque constituant. Nam si contrarias differentias respexeris: diuides genus. Si vero subalternas: speciem constitues. Differentiarum igitur vis et separabilium et inseparabilium ceteras tres res. i. genus specie accidensque sic retinet: ut permutata comparatione per hec eadem ipsa et permutetur. Nam rationale et mortale differentias si contra irrationale et immortale respexeris: diuisibiles sunt generis differentie. Si vero idem ipse rationale et mortale ad superiora comparaueris: species erunt eius quod eas continet animalis. Si vero rationale atque mortale ad subiectum hominem consideres: genera eius constitutiuasque differentias contemplabere. At vero de illis aliis inseparabilibus. i. propriis cadunt differentie inseparabilis accidentis. Inseparabile namque est accidens: cecitas oculorum: et nasi curuitas: et alia huiusmodi. Et idem sit de separabilibus accidentibus: id est de communibus. Separabile namque est accidens: vigilare: dormire: et currere: vel sedere: Quod autem dicit sic igitur composita sit super omnia substantia: et sint eius differentie diuisibiles animatum et inanimatum. Contrarias differentias in species monstrat. Quod autem dicit hec differentia animata atque sensibilis sociata substantie perficiet: animal. Constitutiuas specierum differentias monstrat. Sic igitur variis modis accepte varias varietates formasque sortite sunt. Sed et diuisibiles et constitutive utreeque specificis nominantur: et in diuisionibus generum definitionibusque sole sunt utiles. Cetera vero inseparabiles per accidens inutiles: et multo

multo magis ille sunt inutiles: que separabili differentia discretionem formatam sunt. Has autem specificas differentias: qui de differentiarum diffinitione tractauerunt: tales esse declarant quibus species a genere abundant: Quid autem sit: breuiter explanandum est. Controversia est vtrum genus differentias specierum suarum in se habeat: an minime: vt puta. Animal sub se habet species rationale: et irrationale. i. hominem: verbi gratia et equum: Rationabilitatem igitur et irrationabilitatem. i. hominis vel equi differentias: quibus a se species sub animali posite differunt: vtrum habeant vtrasque animal an non. Nam si animal quod genus: est neque rationale est: neque irrationale: species que sub ipso sunt posite istas differentias non habebunt. Nam si genus istas differentias non habebit: vnde erunt speciebus differentie: quibus a seipsis differunt. Sed si quis dicat esse in genere istas differentias (non tantum haberent differentias species nisi prius genus habuisset) aliud maius continet incommodum. Nam quoniam eque sunt species que sub aliquo genere supponuntur: et equaliter homo atque equus sub animali genere ponuntur: neque homo prius est: neque equus: sed vterque equaliter animalis species nominantur. Igitur si rationale atque irrationale equaliter sub eodem genere sunt: erunt etiam vno tempore. Quod si vno tempore et genus istas differentias habet: vt genus suapte natura. i. animal rationale sit et irrationale: non est dubium quod eadem res vno tempore duas contrarietates in sese substantialiter retineat: quod fieri nequit. Quid igitur. Dicendum est quoniam genus actu quidem ipso quod greci energiam vocant. istas differentias non habet. At vero potestate ab his ipsis differentibus. quas in suas species fundit non vacat. Quid autem sit actus et potestas: castigatius explicandum est. Tantum interest actus a potestate: quantum homo ridens ab eo qui ridere potest non tamen rideat. Ille enim agit ipsam rem: ille tantum potest: non et agit. Sic igitur et animal. Namque homo actu ipso rationalis est. Semper enim homo rationalis: et nihil aliud est: et equus semper irrationalis: et eius irrationabilitas in actu posita est. At vero ipsum animal rationale vel irrationale non ipsum agit neque est in eorum actu positum: sed in potestate. Id est enim ex se rationale atque irrationale profundere. Quare quoniam species actu differentias continent genus vero potestate: species a genere merito differentibus abundare dicuntur. Quoniam quod genus potest. i. differentias facere: species non solum possunt: sed etiam agunt. In ipsis enim speciebus posite informateque sunt. Est autem alia differentie diffinitio talis: que dicat differentias esse que ad plurimas species in eo quod quale sit predicat. Differentia ad res plurimas dici potest: vt rationale dicitur ad hominem homo enim est rationalis: dicitur ad deum. Deus. n. rationalis dicitur: sed non in eo quod quid sit: sed in eo quod quale sit. Nam si qualis homo sit interrogetur rationalis continuo respondetur. Qualis deus sit si interrogas: rationale non absurde dixeris. Eodem modo et irrationabilitas. Dicitur enim et ad equum: et ad bouem et ad piscem: et ad auem: que omnium si qualia sint interrogaueris: irrationabilia predicantur. Bona igitur et recta hec diffinitio. i. differentia est quod ad plurimas res specie distantes in eo quod quale predicatur. Et de mortali vero et de aliis differentibus: eadem est ratio. Sequitur locus perdifficilis: sed transferen-

tis obscuritate victorini magis quam porphirij proponentis: qui huiusmodi est. Dicit enim omnem rem que cumque est corporea ex materia vel forma consistere. Namque si statuam dicas: constat statua ex ere: verbi gratia: et figura illa quam ei suus fictor imposuit: et materia: ex quo facta est eris. figuratio id est forma que ipsum formatum est. Nam si hominem formabis ex ere: erit hominis forma: es vero materia. Eodem modo etiam genus: Namque genus in modo materie accipitur. Differentia vero in modo forme. Et enim quemadmodum quecumque illa res ex materia et forma consistit: sic etiam omnis species ex genere et differentia. Namque genus ita est hominis: vt est statue es. Differentia vero sic est hominis: vt est forma illa ex qua es effectum est. Namque sicut ex aliqua figura: que ex eris materia effecta est. cuiuscumque illius species statue fit: sic etiam cum in genus. i. in animal venerit differentia. i. rationale: hominis species fingitur. Ista igitur sibi proportionaliter sunt. Proportio autem est cuiuscumque illius rei si milis ad aliquam rem cognatam comparatio. vt puta si duo compares ad quattuor: dupla proportio est. Si vero. xx. ad. xl. eadem dupla. Sub eadem ergo proportione sunt. iiii. ad duo: sub quali. xl. ad. xx. quod vtraque duplex est numerorum comparatio. Sic igitur qualis proportio est: id est comparatio materie et figure: talis est proportio generis et differentie: et ista quattuor sibi proportionaliter sunt. Eodem enim modo ex materia et figura species vniuscuiusque illius animatus inanimatusue formatur: quod victorinus. s. intellexit se minus videtur. Nam quod porphyrius analogon dixit. i. proportionaliter: ille sic accepit quasi analogon diceret. i. irrationale. Atque ideo in loco vbi habetur scriptus hoc modo: omnes namque res ex forma et materia consistunt: ipsa autem forma irrationabilis est. tollendum est irrationabilis. Et subterius paululum vbi habetur: iam omne genus simile materie est. et consistit irrationabile: tollendum est irrationabile: et ponendum est proportionabile: vt sit et consistat proportionabiliter. Nam que proportio est figure ad materiam in efficienda cuiuslibet corporis animati atque inanimati. Sequitur item alia diffinitio: que est huiusmodi. Dicunt enim esse differentiam: quod possit seperare quequid sub eodem genere est: et recte dicunt. Nam duo sub eodem genere sit homo atque equus: quod vtrumque est animal: cum venerit rationale vel irrationale: equum atque hominem que sub eodem genere sunt: diuidunt atque discernunt. Sunt igitur ille differentie que possunt res sub eodem genere separare. Est autem alia diffinitio. Differentie sunt quibus quodque ab alio distat. Nam homo atque equus rationali atque irrationali differentia discrepant: cum vnum sunt quantum ad genus et hoc est quod dicit. Differentia est qua differunt singula: quia per se ipsum genus est: et illa que rationabilia sunt nos scilicet: et illa que irrationabilia sunt. Namque et homo et equus et avis: hec omnia genus vnum sunt id est animal. Namque animal horum omnium genus est. Sed si de hoc loco in quo positum est: quod per se ipsum genus est: mutet et facias: quia per se ipsa animalia sunt planior sensus erit. Generis enim hic nomine per animalis abusus est: et erit huiusmodi ordo. Differentia est qua differunt singula: que per se ipsa animalia sunt et illa que rationabilia sunt animalia nos scilicet: et illa que irrationabilia sunt. Quod si sic esset: nullus esset error

omnino. Illic vo genus quod ait: pro animalis nomi-
ne intelligendum est. Item dii atq; homines cum
vtriq; rationales sint: mortalis tamen nomine adie-
cto differunt discrepantq;. Sic igitur differentia
est qua singula differunt: sed non simpliciter: sed il-
las tantus differentias huiusmodi esse putandum ē:
que substantiam profunt & que ad id qd est quecūq;
species possit esse aliqua pars quod huiusmodi ē. Si
equus atq; hō quorum vtroq; vnum gen⁹ est ani-
mal: a se differunt rationali atq; irrationali qualita-
te: attamen ista ratiōabilitas & irratiōabilitas ē i sub-
stantia ipsarum specierum hoc modo. Illā neq; equ⁹
potest esse sine irrationabilitate: neq; homo sine ra-
tionabilitate: Atq; ideo iste differentie profunt ad ali-
quid esse speciei acomodate: & substantie ipsius
partes sunt. Illam cum homo ex his differentiis cō-
stet. i. rationali & mortali: rationale & mortale solum
positum pars est substantie hominis. Illam si vtraq;
simul vnum hominem faciunt. non est dubium quin
ad substantiam hominis efficiendam vnaqueq; ear-
um pars esse videat: Quare ille differentie qd nō
profunt ad esse: neq; partes substantie cuiuslibet spēi
sunt specificie dici non habēt quāuis sola hoc vna spe-
cies habeat. Illam si homo nauigat potest dici ani-
mal nauigabile. Sed nauigare in substantia homi-
nis non vertitur. Illeq; enim homo inde subsistit. qz
nauigat. quāuis hoc nullum aliud animal habere pos-
sit. i. nullum possit animal nauigare. Eodem modo &
esse rhetorem vel grammaticum. Has igitur differē-
tias que ad esse non profunt sed tātum artem aliquā
scientiamq; cōmemorant: non ponimus specificas eē
quamuis vna quelibet animalis id species habeat.
Ergo considerandū est: vt quotiens dicimus diffini-
tionem differentie illam differentiam esse: qua diffe-
rant singula: illam significari differentiam intelligi-
m⁹: que ad aliquid esse prodest. & que est alicui⁹ pars
substantie speciei. Illa vo que ad esse non profunt in
hoc genere differentiarum quāuis singule cuiusq;
sint non ponamus. Sed quoniam de differentia di-
ctum est: de proprio explicemus. Tunc sabinus. vt ar-
bitror consequens est.

De proprio.
Proprium quattuor dicitur modis. Di-
citur namq; proprium quod vni speciei
accidit. etiam si non omnibus.

Est ego. Quattuor ergo modis propria diuiduntur.
Est enim proprium quod vni accidit: & si non omnib⁹
vt est rethor vel geometer: vel grammaticus: Hec
vo omnia vni soli speciei. idest homini accidunt: non
tamen omnibus. Illeq; enim omnes homines gram-
matici vel rhetores vel geometre sunt: atq; ideo vo
cabitur hoc proprium quod vni sit: & si non omnibus
Est item alia proprietates que est omnibus etiaz si non
soli. Illam bipes omni homini accidit. Omnis enim
homo bipes est: non soli hominis speciei accidit: sed
etiam quibus. Est item tertium proprium quod om-
ni & soli & aliquo tempore accidit: idest in pubertate
pubescere: & in senectute canescere. Illamq; & omni-
bus hominibus euenit: & nulli alij speciei nisi soli ho-
minum: & aliquo tempore. constitutum enim tempus
est vel adolescentibus pubescēdi: vel senescentibus
canescēdi. Illeq; enim a. vi. anno vel septimo aliq;
pubescit: aut a vicesimo cāescit nisi forte aliquid acci-
dit noui. Quartum proprium est: quod vni speciei ac-

cidit: & omnibus sub eadem specie indiuiduis: & om-
ni tempore. Illam risibilem esse hominem: & vni spe-
ciei solū. i. homini contingit: & omnibus sub eadem
specie indiuiduis. Omnes enim singuli homines ri-
dent: & omni tempore. Illūq; enim tempus fuit vt q
cumq; ridere non possit. Sed risibile dico potestate
non actu. Illamq; & si non rideat homo tamen quia
ridere potest: risibilis appellatur: Et sunt integre &
vere propria ista que & vni & omnibus & omni tempo-
re insunt. Illamq; hec speciebus suis cōverti possunt
Si enim dicas quid est homo. Risibile. Si quid est
risibile interrogas homo predicabis. Illa vo alia bi-
pes: vel grammaticus propria quidem sunt sed con-
verti non possunt. Illam grammaticus semper ho-
mo: homo vo non semper grāmaticus. Et ecōtrario
homo semper bipes est: nō econtra bipes semper ho-
mo est: Et binnibile similiter magis proprium equi
est. Illam eodem modo hec proprietates ad suaz specie
converti potest. Illam si dicas: quid est equus: binni-
bilem respondebis. Si quid est binnibile equus pre-
dicabitur. Sed quā de propriis dictum est de acciden-
tibus sequens tractatus habeatur.

De accidenti.
Definit porphyrius accidens sic.
Accidens est quod infertur & aufertur si-
ne eius in quo est interitu.

Hoc autem dicere videtur: illud esse accidens sine
quo potest constare illud cui accidit: vt puta si forte
casu aliquo cuiquam facies irrubuerit: abscedente ru-
bore illesa facies permanebit: sicut eueniente non le-
sa est. Diuidit ergo accidēs in separabile & in insepa-
rabile. Illūq; separabile accidens est: vt puta si quis
sedeat vel ambulet: inseparabile est: vt si dicas coruū
nigrum: cignum album. A quibus hec accidentia ses-
parari non possunt. Nascit autem huiusmodi dubie-
tas: vtrum superior diffinitio vera sit & oīum accidē-
tium nomen includat. Illam quoniam sunt quedā (vt
ipse ait) accidētia inseparabilia: in his talis definitio
videtur cōuenire non posse. Illā si separari non pos-
sunt: nō i illis ē vera diffinitio: que dicit accidēs esse:
qd īferri & auferri pōt sine ei⁹ i quo ē interitu. Illā cū
īseparabilia sunt: auferri non possunt. Sed hec tā ve-
hemēs questio soluitur sic: quod hec ipsa diffinitio de
accidētibus facta ē ptāte non actu: & intelligētia nō
veritate: Illō qz ethiops & coruus colorem amittunt:
sed sine isto colore ad intelligentiam nostram possūt
subsistere. Illam verū est: quoniam ethiopem aut cor-
uum color niger nunquā deserit. Sed si quis intelli-
gat colorem istum ethiopē vel coruum posse amitte-
re: plumarum tantum color in coruo mutabitur: &
erit auis alba specie & forma corui: si quis hoc intelli-
gat. At vo hominis idest ethiopsis amisso nigro colo-
re erit eius species candida: sicut etiam aliorum ho-
minuz. Ergo hoc non ideo: quia fiat dicitur: sed ideo
quia si posset fieri huius accidentis susceprix substā-
tia non periret. Quod ipse hoc mō demonstrat. Ido-
test autem subintelligi & coruus albus: & ethiops co-
lorem suū perditurus sine interitu suo quo color fuit
Nihil ad speciem impedit si ethiops vel coruus amif-
so colore in proprie substantie natura permaneat. est
autem alia diffinitio: que est huiusmodi. Accidens ē
quod contingit alicui & inesse & non inesse. Illam qd
in substantiam non vertitur: id accidens esse dicim⁹
idest non in substantiam insitum: sed extrinsecus ve-
niens. Ergo ea que contingunt & esse & non eē iō acci-
dentia

dētia vocata sunt: quoniam in substantie ratione nō accipiuntur. Si enim in substātie ratione ponerent: nunq̄ non essent: nunquā non esse possent. Illam quoniam verbi gratia ratio in substantia hominis est: nunquam homo esse poterit irrationabilis: quoniam irrationabilitas in substātia hominis nō est. Ex hoc ergo venit etiam alia diffinitio: accidens esse illud: quod neq̄ gen⁹ sit: neq̄ species: neq̄ differētia: neq̄ proprium. Illam quoniam genus: species: differentia et propriū: in substātia sunt et cuiuscumq̄ illius rei substantiam monstrant: idcirco quicquid horum aliquid non fuerit id accidēs merito predicabitur. Explicitis igitur atq̄ expeditis his que proposuit. idest genere specie: propriis differentis: accidentibusq̄ tractare: nunc exequitur illa que inter hec communia omnia vel que differentie sunt.

De communibus generis: differentie: speciei: proprii: accidentisq̄.

In primo oīum simul inter se cōmunionēs explicat. Post etiam singulorum proprietates. Et dicit omnium esse cōmune de pluribus predicari. Namq̄ genus predicatur de speciebus et de indiuiduis eodem modo predicatur et differētia de speciebus et de indiuiduis. Etiam proprium et de specie et de indiuiduis predicatur. At vero species de solis tantum indiuiduis appellatur. Genus enim animal predicatur de equis hominibus: bobus: et canibus: idest spēs⁹. p̄dicatur itē et de his q̄ sub ipsis speciebus indiuidua continentur. Nam sicut ipse species canis vel equi vel hominis animalia sunt: sic et unusquisq̄ equus vel homo animalia predicantur. Differentie vero predicatur de speciebus et de indiuiduis hoc modo. Namq̄ hō et equus species sunt. S; rationalis dicitur ad speciem hominis. differentia p̄dicatur eodem modo et ad ciceronem. Nam cuz i hominis specie indiuiduum sit: et ipse rationalis appellat⁹. Proprium autem de specie predicatur: cum dicitur species quod est homo risibilis: et cum dicitur ciceroribilis: quod est indiuiduum: monstratur proprium de indiuiduis predicari. Species vero de suis tantū solis indiuiduis predicatur. Interrogatur quid est cicerō. Et homo respondetur. Accidens vero ante predicatur de indiuiduis: et postea de speciebus. Nam si quis dicat homo sedet quod est accidens separabile: cum quicumq̄ singulus hominem idest indiuiduū sedere viderit: tūc id et de specie predicatur. vt dicat quoniam cicerō sedet: cicerō autem homo est: homo sedet: Eodem modo inseparabile de speciebus et de indiuiduis predicatur. Expeditis ergo omnium communibus generis et differentie primum cōmunionēs differentiasq̄ declarat.

De communibus generis et differentie.

In primum dicit generi cuz differentia esse commune: quod ab vtriusq̄ speciebus continentur. Nam genus quod est animal: continet speciem hominis atq̄ eq̄. Porro autem rationale quod est differentia continet hominem et deum. Et irrationale quod est differentia: continet equum: et bouem: atq̄ auez. Sed ita continet. vt genus semper plures species cōtineat q̄ continet differentia. Namq̄ genus et ipsas differentias cōtinet. Genus enim idest animal rationale atq̄ irrationale continet: illas species que sūt sub rationali: etiam eas que sunt sub irrationali con-

tinēt genus: idest aīal. At vō differentia. i. rationale irrationale non continet: sed rationale tantum hominem atq̄ deum. Plus igitur genus continet quā differentia. Est autem alia cōmunitio. Sed quid enī ad quodlibet genus ita predicatur: vt eius genus sit: et de illis speciebus que sunt sub illo genere ad quod predicatur: illud genus appellatur: et de indiuiduis q̄ sub illis speciebus sunt. Namq̄ animal genus est hominis et de animali predicatur: vt genus substantia. Genus enim substantia animalis est. Ergo illa substantia que ad hominis genus idest animal ita predicatur vt genus predicatur etiam et ad ipsum hominē. Dicitur enim homo substantia. p̄dicatur item illud generis genus etiam de his que sunt sub specie indiuiduis. Dicitur enim cicerō: quod est sub hominis specie indiuiduum substantia. Differentia eodem modo. Nam si qua differentia dicta fuerit de alia differentia: vt differentia intelligatur: predicabit⁹ et ad speciem que sub illa differentia est ad quā p̄dicat⁹: et de illis indiuiduis que sub eadē specie sunt. Nam ratione vti ad rationale differentiam veluti cognata differentia predicatur. Rationabile autem predicatur ad hominem. Idem etiam ratione vti predicatur ad ciceronem: quod est indiuiduum sub illa specie: ad quam speciem illa differentia. idest rationalis predicatur: de qua predicabitur vt cognata illa differentia idest ratione vti. Igitur est ista generis differentieq̄ cōmunitas: quod ea que de genere speciei predicantur vt genus: et de sub eodem genere specie predicant⁹: et de indiuiduis: et illa q̄ de differentia predicatur vt differentia: et de sub eadem differentia specie et de indiuiduis. Est autem alia cōmunitio: quod quemadmodum interempto genere species interimuntur: et sic interempta differentia species sub eadem differentia interimuntur. Nam si interierit animal: homo atq̄ equus continuo periturus est. Sin vō differentia idest rationale: dii atq̄ homines interibunt: et nihil eorum erit quod, vti ratione possit.

De propriis generis et differentie.

Post demonstrationes igitur cōmunionum proprietates eorum differentiasq̄ designat: et dicit differentiam primam eam: qua genus non solum a differentis: sed etiam speciebus vel propriis vel accidentibus differat. Nam q̄ dicit genus multo de pluribus predicari: quam p̄dicatur differentia vel species vel accidens vel proprium. Namq̄ genus dicitur: idest animal de quadrupede: de bipede: reptili: idest de serpēte: vel natili: idest de pisce. Quadrupes autem quod est a bipede differentia: de solis illis dicitur que quatuor pedes habent: idest equus vel bos. De ceteris autem aliis idest bipede vel reptili vel natatili: vnde genus equaliter predicatur appellari non potest. Plus autem genus a speciebus predicatur: quod cum hoīs species sit et de solis indiuiduis predicetur: idem tamen homo de equo vel boue v̄ cane non predicatur. At vō animal quod est genus: de pluribus speciebus predicatur idest de homine: et de equo: et cane: et boue: et de omnibus que sunt sub ipsis posita indiuiduis. Genus autem a proprio predicationibus habūdat quod proprium vnius speciei semper est de et sub eisdem indiuiduis. Genus vō de multis speciebus et propriis predicatur: et de sub eisdem indiuiduis. Ab accidentibus vero genus magis de pluribus predicat⁹.

quod cum vnus cigni inseparabile fortasse accidens sit album: animal non solum de cigno predicatur sed etiam de albis omnibus et non albis animalibus. At vero accidens de solis tantum illis quibus inseparabiliter continetur: vel quibus separabiliter. Nam principaliter de indiuiduis dicitur. Quare constat multo de pluribus predicari genus quam accidentia predicantur: quod accidentia principaliter de indiuiduis. Genera vero de indiuiduis et de speciebus et de differentiis predicantur. Sed nunc illas differentias accipiamus quibus genus diuiditur: non quibus species informantur. Hoc autem est. Quoniam duas diximus differentiarum formas: vt alie sint diuisibiles: alie constitutivae. Constitutivas illas diximus: que sub eodem filo posite et sub alternis generibus descendentes speciem quandam reformant atque efficiunt: vt est rationale vel mortale que hominis speciem constituunt. Alias vero diuisibiles: que genus diuidunt non speciem informant: id est rationale et irrationale: mortale et immortale. Illuc de illis differentiis iste tractatus habetur: que genus diuidunt: non que speciem constituunt. Nam ille que genus diuidunt: in differentiarum integro loco accipiuntur. Namque rationale mortalis genus est. Porro mortale hominis genus est: et iste constituunt speciem. At vero rationale irrationalis species non est: neque genus. Nec mortale immortalis neque genus neque species est. Atque ideo quoniam proprias vim differentiarum ista retinent: que neque genera neque species sibi inuicem esse possunt. Ipsas nunc differentias accipiamus: in quibus nulla quantum ad genus est speciemque communitas. Est autem generis differentia. Namque genus a propriis differentiis prius est. Namque si abstuleris genus: omnes simul differentias abstulisti. Namque si abstuleris animal: rationale atque irrationale non remanent. Porro autem si rationale abstuleris: remanet animal. Sed si vtrasque interimeris differentias. id est rationale vel irrationale. potest tamen quoddam intelligi: quod sit substantia animata sensibilis. id est animal. Ita genus sublatus omnes secum auferet differentias. Sublate differentie genus secum non interimitur. quod intelligentia generis remanet id est quoniam potest animal intelligi preter differentias substantiam animatam atque sensibilem vt eius tantum definitionem animo capias et esse dicas. Que autem talia sunt: vt ipsa interempta interimant: non simul alijs interemptis ipsa interimantur priora sunt illis que possunt interimere. Est etiam alia differentia: quod genus semper in eo quod quid sit predicatur: vt dictum est: differentia vero in eo quod quale sit. Sed hoc frequentius inculcatum est: atque ideo id a nobis pretermittendum est. Est autem alia differentia: quod ad omnem speciem vnum semper genus aptatur. Homo enim vnum tantum genus habet: vt animal appelletur. In vnas autem speciem plurime differentie poterunt commodari. Namque homo et rationale est: que differentia est: et mortale: que eadem differentia est: et sensibile quibus scilicet cet omnibus ab alijs differt. Differt enim his omnibus quod sensibilis est ab insensibilibus: quod rationalis: ab irrationabilibus: quod mortalis ab immortalibus. Est etiam alia differentia que superius dicta est. Nam genus speciei ita est ut materies: differentia vero vt figura. Namque sicut in cris materiem veniens figura statuat efficit: ita animali id est generi veniens differentia id est rationale vel irrationale facit homi-

nis vel pecudis speciem. Que autem communitates vel proprietates generis fuerunt: hactenus dixit et fortasse erunt etiam alie: que propter breuitatem super sedende atque omittende sunt.

De communibus generis et speciei.

Nunc autem de generis vel speciei communibus proprietatibusque tractatur: et dicitur genus et species commune habere de pluribus predicari: sicut dictum est. Nam genus et de speciebus pluribus predicatur et earum indiuiduis. Et item species de sub se plurimis indiuiduis appellatur: et hic quoque ille species accipiuntur: que genera non sunt. Nam si subalterne accipiuntur: non magis species quam genera videntur. Namque si subalterne species sunt: etiam genera sunt: et erit absurdum et huic propositioni inconueniens de generum inter se differentiis communibusque tractare. Accipiuntur igitur ille tantum species que vere species et magis species appellantur. Est et alia eorum communitas: quod sicut genus a specie prius est: sic species ab indiuiduis prius sunt. Nam si genus auferas: species abstulisti. Si species abstuleris: genera non peribunt. Porro si species abstuleris: indiuidua morientur. Si indiuidua interierint: species manent. Est etiam his alia communitas: quod quemadmodum genus quid sit tantum declarat: sic etiam species. Nam totum quod est rationale atque irrationale: a genere declaratum est. Dicitur enim quicquid fuerit rationale vel irrationale: id esse animal. sic igitur totum quid sit a genere declaratum. Porro autem quid sit tota hominum diuersitas id est indiuiduorum: a sola specie declaratur: cum dicitur homo. Nam et scyta et indus et totum quicquid in indiuiduis est: vno solo hominis id est specie nomine continetur.

De proprijs generis et speciei.

Differtis igitur generis speciei que communitas ad proprietates eorum vel differentias transitum fecit dicens: differre inter se genus et species quod genera species continent nunquam rursus genera ab speciebus proprijs continentur. Oportet autem (vt dictum est) in hoc tractatu non subalternas sed magis species considerari. Genus enim plurimarum specierum est continens: et vnum omnium: et totum omnibus et singulis. Quod si ita est: et genus a suis speciebus singulis maius est atque ideo eas dicitur continere non est dubium quin ea ipsa genera que continentur species: ab his ipsis contineri non possint. Insuper omnia genera preiacent: hoc videtur dicere: quod omnia genera prius sunt ab his speciebus: que sub ipsis posite continentur. Nam sicuti materies prima est ab illa re: que veniens in materiam formam constituerit atque figurauerit: sic etiam prius est genus ab illa specie: quam veniens differentia formabit atque constituet. Nisi enim in generibus differentia venerit: species nunquam constituetur. Quare preiacent id est presunt: et antiquiora sunt genera speciebus suis. Atque ideo si genera interimantur: species quoque peribunt. Nam si animal abstuleris: hominem pecudemque sustulisti. Si vero species interimantur: non continuo genus interibit. Nam si homo interierit: animal continuo non interemptum est: alia enim remanebit species: de qua ipsum animal id est genus predicetur. Atque ideo genera ab speciebus suis priora dicuntur: et quod omnia genera vniuoce de speciebus predicentur: spes ipse de generibus nunquam

nunq̄. Hoc (ut arbitror) in besterna lucubratione iam dictum est. Nam genera semper de speciebus uniuoce predicantur. Homo enim et homo est et animal. Porro autem animal genus est hominis: et predicatur animal de homine. Quoniam ergo animal de homine predicatur: et dicitur homo animal: et animal et homo: uno animalis nomine nuncupatur. Si his ipsis diffinitio una conueniet. Est enim animal substantia animata sensibilis: quod non absurdum est in homine dici. Nam si homo animal dicatur: non erit absurdum dici de homine substantia animata sensibilis. Igitur genus de speciebus suis uniuoce predicatur: quod eodem nomine: et eadem diffinitione conueniet. At vero species non modo uniuoce non predicantur de generibus suis: sed nec omnino predicantur. Nulla enim res minor de maiore poterit predicari. Atque ideo quoniam species minores sunt suis generibus: neque uniuoce neque aliquo modo poterunt appellari.

Amplius omnia genera abundant complexione sub se positarum specierum: ipse species abundant generum suorum propriis differentiis.

Quod dicit perinde est: ac si diceret. Omne quod genus est: plures sub se species continet: multas sub se species habet. Omnis quidem species plures in se differentias habet: Genus enim id est animal in hoc homine specie superabundat et superest: quod homo solum homo est. Animal uero non solum homo. sed etiam bos vel auis vel alia huiusmodi. Species uero in eo superant genera sua: quod eas differentias quas species in actu habent: eas genera non habent. Nam si ut superius dictum est: genera differentias illas quas habent sub se species possit: potestate continent. Non etiam re. Atque ideo species que est homo: vel alia species: sicut est equus: a genere suo animali in hoc abundant et supersunt: quod animal ipsum pro se neque rationale: neque irrationale est. At uero homo vel equus hoc rationale. Illud uero rationis expertus. Illud etiam quod species nunquam magis genus fiet: rursus et genus nunquam magis species fit: et ut sciremus hic non de subalternis speciebus: sed de illis magis speciebus specialissimis tractari. Quid ait. Quod ea que sunt genera magis species fieri nunquam possunt neque magis species aliquando fieri magis genus. Nam species nunquam genus est. Quicquid enim fuerit species genus non erit: neque quicquid fuerit genus species erit. Quare constat in his eum tractatibus de speciebus solis. non etiam de subalternis differere: Subalterne enim possunt esse etiam et genera. Magis species uero (ut ipse ait) nunquam genera esse possunt. Sed postquam de generum specierumque communitatibus differentiisque tractatus est habitus: ad genera propria que transgressus est sermo.

De communibus generis et proprii.

Generis et proprii commune hoc est adherere speciebus et amplectari. Dicit genera et propria in hoc sibi esse consimilia: quod omne genus a suis speciebus nunquam recedit. Eodem modo et propria. Nam si dixeris homo: cum ipso homine continuo animal nominasti. quod ipsius hominis: id est speciei genus est. At uero etiam si hominem dixeris: eius etiam proprium continuo cum homine nominasti. Omnis enim homo risibilis est. Ita semper genus et propria suis speciebus inserta et quodammodo conglutinata sunt.

Similiter et genus predicatur de speciebus: et proprium de his que sui participantia sunt: et equaliter inquit omnes species eidem generi supponuntur: et ad eas genus illud appellatur. Sic propria ad ea predicantur: que sui participari possunt. Namque equaliter genus de homine dicitur: et equo: et boue: et ceteris animantibus: quemadmodum et risibile. id est proprium de hortensio dicitur: et cecerone: et de singulis indiuiduis que sub eadem specie continentur: ad quam speciem proprium. id est risibile poterit predicari. Namque genus de suis speciebus (ut dictum est) uniuoce predicatur: Ita et proprium de ea specie cuius est proprium uniuoce predicatur. Namque et homo est et risibile. Porro autem si quis dicat hominem esse animal rationale et mortale: et dixerit risibile esse animal rationale et mortale: non errabit. Equaliter igitur et genus de speciebus suis: et propria de ea specie cuius sunt propria uniuoce predicantur.

De propriis generis et proprii.

Differt autem utrumque quod genus primum et secundum est proprium. Genus enim si ab specie primum est: proprium autem uni tantum speciei adheret: et eidem equaliter est: non est dubium quin genus quod specie maius sit: in proprio etiam speciei maius sit. Namque ut sit risibile: animal prius est. Namque ut aliqua species informetur propriis et differentiis primo erit genus: ubi illa conueniant: sicut frequentius inculcatum est: Accedit etiam quod genus de pluribus speciebus predicatur. Namque genus id est animal de pluribus: at uero proprium. id est risibile de sola tantum hominis specie predicatur. Unde fit: ut semper propria de speciebus suis conuersim predicari possint: species autem de genere nunquam. Neque enim quod animal est: homo est: neque omne quod animal est: risibile est. Porro test enim esse et equus et hinnibile id quod animal nominatur. Porro autem omne quod est homo: id risibile est: et omne quod risibile est: id homo est. Possunt autem propria et species sibi ipsa conuerti: et conuersim ad se inuicem predicari: Preterea omni speciei quicquid fuerit proprium: et omni et soli est. Namque risibile et omnibus hominibus est: et solius hominis speciei euenit. At uero animal quod genus est. et si uni speciei inest: non tamen soli. Namque animal omni homini inest: non soli tamen homini: quia inest etiam pecudi: et ceteris animantibus. Oportet autem hic illa propria intelligere: que magis propria sunt: id est que integre propria nominantur: que sunt huiusmodi: ut et uni speciei et omnibus insunt. Differunt ergo in hoc quoque genera et propria: quod propria et uni speciei et omnibus indiuiduis in eadem specie sunt. Genera uero omnibus quidem indiuiduis in eadem specie sunt sub eodem genere. Non tamen uni soli speciei: quoniam genus semper de pluribus predicatur. Unde fit: ut sublata propria non auferant genus. Sublatis uero generibus ipsa quoque propria auferantur. Nam si sustuleris risibile proprium: remanet hinnibile: remanet natatile. Si uero genus sustuleris: simul quoque species sustulisti. Si species sustuleris: propria etiam que sunt speciebus simul iteribunt. Itaque si sublatis generibus propria sustuleris: sublatis propriis: si genera non auferunt.

De communibus generis et accidentis. Eractis igitur generum propriorumque differentis: ad generum accidentiumque communitates vel proprietates transitum se-

Prime editionis In porphi. li. ii.

cit: et vnam eorum predicat communitatem que est: quod de pluribus predicatur: Illamque sicut genus de pluribus speciebus predicatur. ita etiam accidens separabile vel inseparabile de pluribus speciebus predicatur. Dicitur enim et de coruo et de homine et de nigro: et de equo et de homine moueri: quod illud inseparabile accidens: illud vero separabile: Et quoniam longius a se distant: idcirco vnam eorum solam communionem dixit: et alias si que forte essent querere supersedit.

Quid inter genus et accidens sit.

Differt autem genus ab accidenti: quod genus ante species est. Accidentia vero speciebus inferiora sunt.

Semper genera super species: et his preiacere et esse maiora superius demonstratum est. Namque prius est animal ab homine: atque ideo consumptum animal: species quoque consumit. Consumpte species non interimunt genera. At vero accidens postea necesse est ut sit: quod sunt ipse species: Erit enim prius aliquid: cui possit accidere. Omne enim accidens preter illud cui accidit esse non potest. Atque id prius erit aliqua res ubi accidat: quam est ipsum accidens. Necesse est igitur ut omne accidens post species inueniatur: et magis post individua quibus principaliter possit accidere. Huc accedit quod generis participatio equaliter participant: sicut omne genus speciebus suis equaliter genus est: ut sepius dictum est: et species omnes equaliter suo generi participant. Namque equus et homo equaliter animalia sunt: neque equus homine plus: neque homo plus equo. At vero accidentia non equaliter participant. Nam cum separabile accidens sit moueri: possunt alie inter se species eidem accidenti eodem modo. Est enim ut aliquis nigrioribus oculis sit: et alius quamuis nigris tamen purpureis: atque ideo et intentionem et remissionem recipit accidens. Nam et candidus quod dicitur: et maius et minus dicitur et alia huiusmodi. Quare distat hec duo: quod genere que participant: equaliter participant: accidentia fortasse non equaliter. Huc accidit quod genera non modo ante individua: sed ante species sunt. Accidentia vero non modo post species: sed etiam post individua sunt. Ipsi enim principaliter accidunt: ut dictum est. Est etiam differentia: que iam superius dicta est. nam genus in eo quod quid sit predicatur. Accidentes vero in eo quod quale sit: aut quomodo se habeat nam si quod sit socrates interrogas: homo atque animal respondetur. si vero qualis sit: fortasse calidus: aut simus: que accidentia sunt inseparabilia. Sin vero quomodo se habeat: aut iacet respondetur: aut sedet aut quid aliud faciens contigerit. Ergo quoniam ad speciem generis et differentiam ad proprium et accidens diuisa substantia est. Illuc vero posteriora persequitur. Sunt autem omnes differentie viginti. Nam cum quinque res sint: et vnaqueque ipsarum ab aliis quattuor distet: et item quattuor differentias habeat: quinquies quaterni viginti differentie efficiuntur: nam si genus differt ab specie: proprio: differentia: accidenti: quattuor differentie sunt. Sin vero species differt a genere: proprio: differentia: accidenti: item alie quattuor. Que iuncte cum superioribus. viii. sunt. Et si differentia distat ab specie: proprio: genere: accidenti: alie quattuor super crescent. Que iuncte cum. viii. prioribus. xii. faciunt. At vero si proprium differt a genere: specie: differentia: et accidenti: aliis quattuor differentiis super duo decim positis: omnes. xvi. differentie sunt. Quod si

accidentis quoque differentias ad quattuor reliqua dixeris: quattuor super. xvi. crescentibus. xx. omnes differentie perficiuntur. Quarum ita. xx. sunt ut ad sufficientem doctrine cumulum. x. tantum differentie numerentur. nam quod dictum est genus differre a differentia specie: proprio: et accidenti: quattuor fuere differentie. Si autem differentiam dicamus differentia: specie: proprio: et accidenti: superuacuum est differentie cum genere differentiam commemorare: cum iam prius commemorauerimus quando generis ad differentiam differentiam diximus. hisdem enim (ut opinor) differt differentia a genere: quibus differebat genus a differentia. Ita reliquenda est hec differentia: qua distat differentia a genere: quoniam superius iam dicta est cum diceretur quod genus distaret a differentia. Remanent igitur tres differentie: quibus ipsa differentia ab specie: proprio: accidenti distat: et cum superiores generis ad alia quattuor differentie fuerint: nunc vero differentie ad alia: tres distantie videantur: septem distantie sunt. At vero species quid a genere distet iam tunc dictum est: cum dicebatur quod genus distet a specie. Quid autem differentia discreparet: tunc demonstratum est: cum diceremus in quo differentia a specie discernetur. Remanent igitur due differentie speciei. i. a proprio et accidenti differentie: que iuncte cum superioribus. vii. viii. differentias efficiunt. Restat igitur vna proprio et accidentis differentia: que dicatur. nam quid a genere distet dictum est: cum quod genus distaret a proprio diceretur. Porro quid a specie distaret dudum dicebatur: cum quid species a proprio differret enumerabatur. Porro autem quid a differentia: etiam id dictum est: cum a proprio differentia separaretur. Sed nunc quemadmodum differentia a specie: proprio accidentisque discernatur: videamus.

De communibus differentie et speciei.

St communio differentie et speciei quod equaliter species sub se individua esse permittit et equaliter individua speciei ipsa participant namque omnes homines equaliter homines sunt et hominis participatione eque participant eodem modo et differentia. namque omnes homines equaliter rationales sunt: et rationabilitatem que est differentia: omnes qui ratione participant eque participant. Est etiam alia communitas: quod quemadmodum species nunquam deserit ea quorum species est et quibus superest: sic et differentia nunquam ea deserit que distat ab aliis facit. namque socrates quoniam sub specie hominis est nunquam ab hominis specie deseritur. Semper enim socrates homo est. At vero differentia socratem: quoniam socrates rationalis est. nunquam deserit. Semper enim socrates rationale animal est.

De propriis differentie et speciei.

Differunt autem inter se species et differentia: quod differentia semper in eo quod quale sit predicatur. Nam que animal sit: ut rationale respondetur. Nam dicitur quid sit socrates: ut homo respondetur. Namque hominis qualitas rationale est: sed non simpliciter. Illa enim qualitas pro differentia accipitur: que veniens in genere speciem constituit: et de qualitate substantiali facta est substantialis et specifica differentia. Ista igitur talis qualitas differentia nominatur: et ea in eo quod quale sit ad hominem predicatur. hoc et est in eorum differentiis. Namque differentia in pluribus speciebus consideratur. Differentia enim quadrupes in bovis: et in equi: et in canis specie est. et differentia rationalis in bovis

lis hominis et dei: Species vero nunquam alijs nisi solis sub se positis individujs preest. Nunquam enim alia res homo est: nisi quod est individuum: ut socrates: et plato: et cicero. Unde fit ut sublata differentia: species quoque tollatur. Nam si sustuleris rationale: hominem sustuleris. Sin vero sustuleris species: differentia manet. Nam si sustuleris hominem rationalis dei differentia remanebit. Est vero etiam hec differentia quod differentia cum alia differentia iungi potest: ut aliqua ex his species informet. Namque rationalis differentia et mortalis differentia hominis iuncte unius species rediderunt. Iuncte vero species nunquam aliqua ex se speciem constituent. Si enim iungas hominem boui: nulla ex his species informabit. Sed forsitan dicat aliquis asini atque equi coniunctioe mulus nasci. sed non ita est. Namque individui coniunctioe natum est aliquid individuum. Si autem sic simpliciter speciem ipsam asini atque equi coniungas: nulla ex his unquam species constituit. Neque enim sic se possunt individua commiscere: iccirco est species individuorum in alterutra substantia transeunt: atque ideo constat iunctas species unam speciem non posse componere cum differentie iuncte unius speciei constitutive sint: hisque transactis ad differentie et proprii communia veniamus.

De communibus differentie et proprii.

Differentia et proprium commune habent: quod quibus differentia est et a quibus ipsa differentia participatur: equaliter participat. Nam rationalis differentia quoniam inest hominibus: et omnes homines rationabili differentia participant: non est dubium quod omnes homines equaliter sint rationales: atque equaliter rationabilitate participant. At vero proprium quod risibile est equaliter omnibus hominibus est. omnes enim homines equaliter risibiles sunt. Est etiam hec eorum communitas: quod sicut potestate risibile dicitur etiam si non rideat: ita etiam potestate bipes dicitur: etiam si quis uno pede minuatur: non enim quod dicitur: sed quod esse possit. nam quoniam ille ridere potest risibilis nominatur: quod ille duos pedes habere possit bipes. Atque ideo nunquam ab illis in quibus sederint: proprium differentiaque discedunt. Semper enim homo risibilis est etiam si non rideat. Semper bipes: etiam si uno pede minuatur. In his enim differentijs et proprijs (ut dictum est) quod potestate esse possit: non quod vere sit consideratur.

De proprijs eorumdem.

Differunt autem inter se quod differentia de pluribus speciebus predicatur: proprium vero de una. Namque differentia que est mortalis predicatur de homine: et de boue: et equo et ceteris animalibus. et rationale predicatur de deo: et de homine. At vero risibile de sola tantum specie hominis predicatur. Unde evenit: ut omnis differentia quam plurimarum continens est specierum: a suis speciebus maior sit. Atque ideo ipsa de speciebus predicari potest. Porro autem de ipsa specie predicari non possunt: neque conuersis dici potest. Nam quoniam homo dicitur rationalis non contrahitur quod rationale est: id homini est. Non potest enim esse etiam non homo sed deus. At vero proprium: quoniam equaliter et ad unam speciem semper aptatur: equaliter vice atque appellatione conuertitur. Quibus pertractatis ad differentiam et accens transgressa disputatio est.

De communibus differentie et accidentis differentia et accidens eodem habent de pluribus predicari. Namque differentia dicitur et de homine et de deo: quoniam utriusque rationales sunt. Et accidens dicitur de homine et de equo: ut bo-

mo ethiops niger: et equus niger. Est etiam alia communio quod inseparabile accidens cuiusque speciei fuerit inseparabiliter et omnibus inest ut differentia. Namque inseparabile est accidens quod est nigrum: coruus inseparabiliter accidit: et omnibus coruis. Eodem modo est differentia. Nam quoniam accidit homini ut bipes sit semper et omnibus hominibus est esse bipes.

De proprijs eorumdem.

Differunt autem inter se: quod omnis differentia species continet. Non contra ipsa a speciebus continetur. Nam si differentia plures sub se species habet: ut dictum est: maior erit sub se positis speciebus. Si maior erit: nunquam eam quolibet species continet. Maior enim a minori nunquam continetur. Nam quod est rationale: continet hominem et deum. Homo vero rationale non continet. Accidentia vero aliquoties continentur: aliquoties continentur. Namque continent quoniam frequenter unum accidens duas sub se species habet: ut nigrum habet ethiopem: habet coruum. Continetur vero quoniam species una habet duo vel tria vel quodlibet plurima accidentia. Si quis enim glaucus vel crispus vel candidus vel procerus: hec omnia accidentia ille unus cui accesserunt complectitur et continet. Atque ideo species illa que illud individuum continet: quod individuum plura in se accidentia suscepit: accidentis illius complexum est. Deinde differentia nunquam intendit: neque relaxat. Quod dicit hoc est rationale in unaquaque specie: neque plus neque minus est. Nullus enim homo: alio homine ad substantiam plus rationalis est neque minus. At vero accidens et intenditur et relaxatur. Dicit enim quicunque procerior: dicit quicunque velocior: dicit quicunque crispior: que omnia accidentia esse non dubium est. Preterea immixte semper sunt contrarie differentie. Immixte autem i. immiscibiles. que misceri non possunt. Neque enim rationale cum irrationali misceri potest: neque in una specie convenire. At vero contraria accidentia manifestum est in una specie posse congruere. Potest enim quicunque homo cum ipse sit candidus: nigros tamen capillos habere. Ergo quemadmodum species differat a genere vel differentia: dictum est: cum de generis ad speciem: vel differentie ad speciem distantia diceremus.

De communibus speciei et proprii.

Nunc dicemus id quod reliquum est de specie proprijs communibus. Et est una eorum ratio: quod de se ipsa inuicem predicantur. Nam quoniam eque sibi sunt: neque species hominis alij proprio convenit nisi risibili: neque risibile alij convenit speciei nisi homini: atque ideo dicitur quid est homo: quod risibile. Quid risibile. Quod homo. Commune est etiam illud: quod omne proprium equaliter ad sub se posita predicatur. Namque omnes homines equaliter risibiles sunt: et species equaliter ad sub se posita predicatur. Namque omnes homines individui equaliter uno nomine homines nuncupantur.

De proprijs eorumdem.

Differunt a se: quoniam species potest etiam genus alteri esse proprium esse non potest. Sed hic illam species intelligamus: que subalterna est: non illam que magis species est: et genus esse nunquam potest. Atque ideo nos illam non solam: que subalterna species est intelligamus: que scilicet poterit esse et genus. Namque mortale rationale generis species est: hominis genus est. At vero risibile de nulla unquam specie alia poterit predicari: neque alij esse proprium: sicut est hominis: Illa enim semper (ut dictum est) propria sunt que nulli alij nisi ad unam speciem semper aptantur: Deinde species prece-

Prime editionis In porphy. li. ii.

dit: et sic proprium sequitur. Quod dicit tale est omnis species ut habeat proprium: primo eam esse et consistere necesse est. Oportet enim prius hominem esse ut sit risibilis: non prius esse risibile ut sit homo. Nam quoniam proprium dicitur: per se proprium non constat: nisi alicuius speciei sit. Atque id proprium esse necesse est illi cui est proprium quia sit proprium. Hinc accedit quod species semper in opere intelligitur cuiuscumque subiecti. Species enim semper in actu est: non solum propria potestate. Hinc enim reuera et opere et actu homo est. id est. nunc quod poterit esse non homo. At vero risibile quod est proprium potestate tantum dicitur: etiam si actu non sit. Ideo testis enim quilibet ille non ridere: tamen quia ridere potest: risibile nominatur. Distant igitur in hoc quod semper species in actu est et in opere: proprium vero aliquoties potestate: deinde quorum definitiones diuerse sunt: necessario etiam ipsa quoque diuersa sunt. Omnis definitio substantiam diffinit. Ergo si qua eiusdem substantie fuerit: eadem est definitione monstratur. Si qua eiusdem definitionis fuerint: eadem forma predicantur. At vero si qua definitionibus differant: differunt etiam substantiis. Que substantiis differunt longe a seipsis alia sunt. Hinc igitur quoniam definitiones proprii et speciei differunt: species ipsa quoque et proprium a se differunt. Est autem speciei definitio sub genere esse et ad plurimum numero differetia in eo quod quid sit predicari. At vero proprii vni tantum inesse speciei et sub ipsa de omnibus indiuiduis predicari. Sed quoniam et definitiones differunt: ipsa quoque species a proprio distabit.

De communibus speciei et accidentis.

Post hec ad communitatis speciei et accidentis disputatio transiit: et dicit eorum raras alias esse communitates: nisi has solas quod de pluribus predicantur. Longe enim a se distare videtur: in substantia sui et in potestate patiendi atque faciendi id quod alicui rei accidit: et id cui accidit. Namque illud cui accidit: quasi quoddam accidentis fundamentum est. Illud vero quod accidit propter id cui accidit: esse in sui forma non potest.

De propriis eorum.

Propria vero singulorum sunt hec: quod species in eo quod quid sit predicat: accens vero in eo quod qualem sit et quodammodo se habens. Nam si quis dicat: quod socrates est homo dicitur. Si quis dicat qualem sit: caluus vel sinuos appellat. Si quis vero quomodo se habens: sedens aut iacens appellabitur. Item in hoc differunt quod vnaqueque substantia vnam speciem habet. Namque hominis substantia vnam solam hominis speciem habet. Substantia vero equi vnam solius equi speciem habet. At vero vna substantia plura frequenter accidentia continebit. Nam et in eodem equo quedam pars frequenter nigra quedam alba est. Et est in eo proceritas: est altitudo. est agilitas caput: et alia huiusmodi. Habet etiam non solum inseparabile accidens eadem substantia sed etiam separabile. Nam fortasse quidam velox est et idem etiam corpore validus est. idem etiam sagittator et cetera. Hinc accedit quod species prenoscentur. id est. intelliguntur: hoc est autem esse prenoscentur quasi accidentia. Et proprium erit aliquid res vbi accidat: quasi illa quae accidit idque autem species intelligitur esse quae accens. Accidentia vero postea sunt a foris venientia et extranea: a qualibet illa substantia etiam si inseparabilia sunt: Hec quoque est eorum separatio: quod semper omnia que participant specie: equaliter participant. Equaliter enim et socrates et cicero et platon homines sunt. At vero illa que participant accidentia: etiam si inseparabile accidens sit: tamen non equa-

liter participant. Nam quoniam inseparabile sit accidens ethiopes nigros esse: tamen est aliquis inter ipsos nigrior: nec omnes illa nigredine equaliter participant.

De communibus proprii et accidentis.

Relinquitur igitur de communibus proprii et accidentis tractare. Nam proprium quid distaret vel a specie vel a genere vel a differentia: superius demonstratum est. Proprium autem et inseparabile accens eodem habent: quod sine his nunquam consistunt: ea que eorum participant: et in quibus ipsa considerantur. Nam neque homo amittit risibile esse: nec ethiops: aut coruus nigrus. Atque id sine his ipsis. id est. propriis et accidentibus: que eorum participant: consistere non possunt. Ille forte contra superioris definitionem accens venire videatur ista communio. Est enim ita diffinitum. Accens est quod inferri et auferri sine eius in quo est interitu. Quod nunc dici videtur sine his constare non posse: cum superius sine eorum interitu posse diceretur auferri. Sed hoc modo dicitur: non quod si auferatur hoc accidens inseparabile: intereat illud cui accidit: sed quoniam separari non potest: ideo circo sine his constare non possit. Est etiam inseparabile accidens: et proprii alia communio: quod sicut et omni et semper inest proprium: cui inest id est homini (semper enim et omnis homo risibilis est) Sic etiam quodlibet accidens inseparabile. et semper et omni est accidens inseparabile. Namque et omnis coruus: et semper niger est. Sola autem inseparabilibus accidentibus illa communitas est: quod quemadmodum de multis indiuiduis proprium predicatur: ita etiam accidens de multis indiuiduis potest predicari. Plures etiam currunt plures etiam ambulant: que scilicet accidentia separabilia sunt quemadmodum plures possunt esse risibiles.

De propriis eorum.

Differunt autem ista: quod proprium semper vni speciei inest: accidens vero et pluribus. Nam accens pluribus speciebus et animatis et inanimatis euenit: ut est ebeneo nigro: coruo nigro: homini ethiopi nigro. Risibile vero nulli: nisi soli homini. Atque ideo conuersim proprium predicatur quia vni speciei continens est: et illi speciei soli equaliter est. At vero accidens conuersim predicari non potest: quia plures sub se species habet. Illud enim potest dicere id esse nigrum quod ebenum: cum dicas hoc esse ebenum quod nigrum. Ideo testis enim esse nigrum et non esse ebenum. Deinde omne proprium equaliter se his rebus que sub se fuerit dat et ab his equaliter participat. Socrates enim et cicero et virgilius equaliter et risibili participant: et equaliter risibiles sunt. At vero accidens non semper equaliter est accidens. Potest enim quicquam esse procerior: et alius esse velocior. Quod scilicet illud separabile est accidens: illud inseparabile. Et fortasse alie eorum quedam proprietates vel communionis esse videantur. Sed nunc quantum introductioni sat est: ista sufficiant. Sed iam tibi mihi fabi omnia quecumque ad introductionem porphyrii pertinent: plene vberius tractata sunt. Post vero siquid unquam me egueris: studiis presertim tuis: que nulla unquam honestate caruerunt: libens animo hortatorque ad eandem cupiditates parebo. Hinc fabi. Tu inquit paterno hec mihi animo pelliceris. verum ego nunquam deficiam ab hijs studiis te presertim docente: a quo totam fortasse logicam aristotelis. si vita suppetit capiam disciplinam. Et ego faciam inquam libentissime. Sed quoniam iam matutinus (ut ait petronius) sol tectis arripit: surgamus et siquid est: illud diligentius postea consideratione tractabitur.

finis.

Canicij